

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 24 K, pol leta 12 K in za četrt leta 6 K. — Naročnina izven Jugoslavije 32 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušlja do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo, če obsegajo 4 strani 40 vin., na 8 straneh 60 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat K 180. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 50 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. Nezaprte reklamacije so poštnine proste.

Koliko je vreden slovenski kmet?

Naša stranka je skozi in skozi kmetijska. Iz kmetije za kmeta. To dokazuje celo njeno delovanje, ki je predvsem posvečeno kmetu, njegovi obrambi, njegovemu napredku. Naša stranka daje posameznim kmetom priliko, da sami delujejo za kmetijski blagor. Zato je v Narodno predstavništvo v Beogradu poslala nič manj kakor pet kmetov — poslancev. Liberalci niso poslali niti enega ne. Naša stranka je tudi prva, ki je slovenskega kmeta napravila za ministra. Eden najbolj razumnih in sposobnih slovenskih kmetov J. Roškar je minister za poljedelstvo v naši državi. Kako pa demokratije naslopijo napram slovenskemu kmetu-ministru? Ko je minister Roškar v seji Narodnega predstavništva dal odgovor na vprašanje nekega srbskega poslanca, so se mu rogali ter ga z medletici prekinjali. Pa še bolj so pokazali, kako cenijo slovenskega kmeta. Pretaklo soboto je slovenski liberalci dr. Puc imel govor v Narodnem predstavništvu. Pri tej priliki se je z vso liberalno ošabnostjo obrnil

zoper ministra Roškarja ter mu je v besedah, polnih strasti in preziranja, vrzel v obraz psovko: Češ, minister Roškar ni vreden, da bi temu uradniku — slo je namreč za nekega uradnika — odvezal jermene na njegovih čevljih.

Poslanec dr. Hohnjec je govorniku liberalcev takoj ogorčen zaklical: „Ali se ne sramujete, da tukaj tako ponižujete slovenskega kmeta!“ V resnici se mora vsa slovenska javnost čuditi kako se upa slovenski liberalci v jugoslovanskem državnem zboru izreči sodbo, da slovenski kmet ni vreden, kakemu uradniku v Beogradu odvezati jermene na njegovih čevljih. Tako visoko ceni slovenski liberalizem slovenskega kmeta. Varovanci, prijatelji in zavezniki liberalcev in raznih demokratov pa so naši samostojni žalostne podobe. Naš kmet ima v tem zopet nov in močan dokaz, kateri so tisti, ki ga cenijo in spoštujejo, in kateri so, ki ga prezirajo in zaničujejo.

se mu odvzame njegov nezasluženi dobiček. Na Koračevem stališču je bila vsa demokratska vlada in zato je določila razmerje 1:4 in je to razmerje ovekovečila na novih kronsko-dinarskih bankovcih.

Dobro se spominjam, kako so demokratski listi, ujm na čelu liberalno-brumni „Slovenski Narod“ in žerjavno brbljava „Domovina“, ta čin prejšnje vlade proslavljala kot velečin, kot dejanje zgodovinske važnosti za slovenski narod. Ti listi so slovenskemu liberalnemu ministru dr. Kramerju prepevali ognjevit slavošpeve kot največjemu dobrotniku slovenskega ljudstva, ker se je s svojim velikim razumom, s svojo nadkramarsko modrostjo in s svojo orjaško voljo dosegel, da se je na obeh straneh kronsko-dinarskega bankovca natisnilo razmerje 1:4. Čudimo se samo, da liberalni listi niso še bolj navdušenih slavošpevov priredili za dr. Kukovca, ki je zagovarjal ne same razmerje 1:4, marveč 1:10.

In sedaj so liberalni dobrotniki slovenskega ljudstva naenkrat se začeli bati in sramovati svojega velikega čina v valutni preosnovi, katerega so pred mesecem opevali kot pravečo srečo za naše ljudstvo. Sedaj ko je prišla druga vlada, v kateri je tudi naša stranka, ta denarna sprememba ni več liberalno velodejanje in največja sreča za ljudstvo, marveč stvar, ki je slaba in zasluži obsodbo. Od sebe bi radi krivdo prevalili na nas in zato s tisto drznostjo in hmalščico, ki je lastna tem političnim nepoštenjakom, navlajujejo na sedanjo vlado.

Sedanja vlada ima v vprašanju valutne preosnove čisto in mirno vest. Ni čna določila razmerja med dinarjem in krono v razmerju 1:4, ampak demokratsko socialistična vlada. Ni čna dala markirati starih avstrijskih bankovcev, marveč demokratsko socialistična vlada. Ni čna izdala novih bankovcev z natisnjenim razmerjem 1:4, ampak demokratsko socialistična vlada. Ko je nastopila sedanja, je zamenava markiranega denarja proti novim bankovcem v Srbiji in Črni gori bila doceta dovršena, dragod pa dopol izpeljana. Sedanja vlada te zamenjave ni več mogla ustaviti, ker je deloma že bila izvršena, deloma se vršila, in ker bi, ako bi se zamenjava bila uknila,

Valutna reforma in liberalna goljufija.

Naše ljudstvo prav dobro pozna liberalce ter jih popolnoma upravičeno smatra kot svoje največje škodljivce. Liberalci je do dna svoje duše in do zadnje svoje mišice sebičnež, pa naj si ga premostrimo s stališča političnega delovanja ali pa po njegovem zasebnem gospodarjenju. V vsakem oziru mu je ljudstvo samo predmet izkoriščevanja in sredstvo za doseganje sebičnih ciljev, bodisi strankarskih, bodisi posamično-zasebnih. Naše ljudstvo, zlasti naš kmet, si je o tem vsled dolgoletne težke in bridke izkušnje ustvaril sodbo, ki je nespremenljiva.

Da je njegova sodba o liberalcih, ali kakor se zdaj imenujejo o demokratih pravilna in do pičice upravičena, spričuje postopanje liberalcev v vprašanju valutne preosnove. Demokratsko socialistična vlada je preosnovo našega denarja in njegove vrednosti

izvršila na način, ki ga moremo imenovati rop ljudskega premoženja. Prejšnja vlada je namreč razmerje med dinarjem in krono uredila v vrednostih 1:4 in to razmerje je uvekovečila s tem, da ga je dala natisniti na naše nove bankovce. Naša stranka je na neštetihi shodih in s celo grmado resolucij in protestov protestirala zoper to protiljudsko liberalno namer. Liberalno-socialdemokratska vlada pa je ostala gluha zoper vse te proteste. Ko so kmeti krogi na vlado pritiskali, naj vendar ne oduzima kmetu težko in s krvavimi žulji zasluženi denarni imetek, je socialistični voditelj na Hrvaškem, minister Korač, eden izmed najbolj uplivnih mož prejšnje vlade in njen najbolj vneti zagovornik, izjavil: Če se kmetu odvzamejo tri četrtinke njegovega imetka je to čisto prav; kmet je vojni oderuh, ter si je med vojno z oderuš-

LISTER.

Wazul Goloc.

Povest čudaka.

[Dalje.]

G. zdravnik Tone je iztaknil pri bolniških obiskih preko drugega hriba za trgov kmetjsko priprosto krčmo. Kot samotarski samec namreč ni bil abstinent, ampak ga je rad potegnili čisto kje na samem ter prikrito blebetavi človeški družbi. Ni samo vlival vase alkoholnih pijač po vzgledu zapitih alkoholikov, ampak si je pred zavžitkom vinske kaplje namazal in ugledil grlo s tečno petelinovo pečenko.

Kmetijske bolnice so mu donšale v zahvalo ter nagrado razno perutnino. G. Tone je odklanjal vsa pernata darila, le petelinov se ni branil. Najljubši so mu bili oni že dokaj odrasli s prav mogočnim in ponosnim grebenom na glavi. Kadar je dobil takega petelina v dar, mu je navezal v mraku dolgi motvoz za nogo, se zmuzal s petelinom na cesto in jo zavil preko hriba v ono kmetjsko krčmo.

Pa ne da bi bil pobasal kikirikača pod pazduho in ga nesel v gostilniško klavnico, ampak petelin je moral sam korecati pred gospodarjem njegovega življenja, doktor pa je stopal za njim, držeč klavno žival za motvoz.

Smešno je bilo gledati in opazovati to zadnjo petelinovo pot. Najprej je hušnil iz doktorje-

vih vrat Bunduš, za njim se je prikazal petelin na motvozu, kot tretji pa sam dr. Brložnik, ki je držal motvoz in se divil s pritajenim smehljajem počasnim petelinovim korakom. Sam bogzna, kako je izmuštral vsakega sicer po naravi dokaj trmoglavega petelina, da je sledil že bolj v mraku košatorepnemu velikanu bernhardincu Bundušu.

Vsak pač, kdor je slučajno srečal ta čudni pasji, petelinov in doktorjev večerni sprehod, je začarano postal in bil mnenja: temu debelušastemu gospodu se je zavrtelo nekaj v možganih na bolj prismojeno plat. G. dr. Brložnik pa se ni prav nič zmenil za te prezirljive sodbe od strani srečevalcev, ampak je mirno nadaljeval svoj pohod, dokler ni dospel do svoje krčme. Petelina je izročil krčmarici, ki mu ga je pripravila na pol na juho, na pol pa na pečenko. Ko se je enkrat naš doktor navečerjal, pozabil ni nikdar tudi na Bundušev del, ga je pa začel srkati polič za poličem. Sedel je v krčmi vedno sam kje v kotu, gledal zamišljeno pred se, pobrunda val s prsti po mizi in vsa okolica mu je bila deveta briga. Pil je sam in navažno pozno v noč. Ko se je čutil vsestransko dovolj pokrepčanega, je vstal, plačal in zapustil krčmo.

Ljudje, ki so opazovali samotarsko popivanje g. doktorja, se niso mogli načuditi, ker g. Tone ni nikdar rabil pri nočnem povratku ne palice in nikdar svetilke. In vendar se ga je večkrat nalezal do zaletavosti, pa je zavračal vsako človeško spremstvo, uporno palico in sve-

tilo. Marsikaterega radovedneža je vendarle gnala zvedavost, da je povohunil za doktorjem, kako neki hodi v nočni temi vinjen brez palice in brez svetilke.

Vsak tak špijon doktorjevega povratka se je vrnil s krohotom v gostilno in pripovedoval o čudnem doktorjevem spremstvu, palici in svetilki. Resnična povest o Brložnikovem spremstvu, palici in svetilki pa je taka le. Pred zdravnikom je stopal pasji velikan — kosmatodlaki bernhardiner Bunduš. Bunduš je nosil svoj košati rep vedno prav kvišku, proti svoji pasji navadi je hacal počasi pred gospodarjem. Kakor hitro je zagrnila doktorja in Bundušova nočna tema, je zaklical gospod prav na lahko proseče: „Bunduš!“ Pes je postal, doktor pa se je oprijel z obema rokama pasjega repa. Bunduš pri tem objemu pasjega ponosa-repa ni hušnil v noč, ni skrnil svoje kosmate metle, ampak jo je držal junaško ponosno na kvišku in začel se je pohod proti domu. Bunduš je odmerjeno šapal naprej, zdravnik pa za njim, tesno in krčevito držeč z rokami pasji rep. Guncal ga je doktor oplesovan od vinskih duhov sem in tja, a zakotalil se ni po tleh, pasji rep mu je uravnaval ravnotežje, Bundušev tudi v noči bistri pogled mu je bil najboljša in najsigurnejša svetilka. Na ta način se je vračal dr. Brložnik iz kmetjske krčme. Ljudje iz okolice in osobito tržani so se sicer posmihali tej prečudni doktorjevi palici in „lahterni“, pa naš samotar se ni zmenil za špijone svojih nočnih pohodov in njihov posmeh.

Še več krivomarkiranih ali popolnoma falsificiranih bankovcev prišlo med ljudi ter jim prizadelo še večje škodo.

Mi stojimo na stališču, da je dosedanji korak v valutni preosnovi samo začeten. Naše načelo je prejkoslej to-le: Valutno preosnovo mora rešiti parlament in sicer tisti ljudski zastopniki, ki jih bo volilo ljudstvo in ki bodo tvorili ustavotvorno skupščino. Mi ne odobravamo od liberalcev in socialnih demokratov določenega razmerja 1:4. V sobotni seji Narodnega predstavništva v Beogradu je nekdanji minister Svetozar Pribičević javno vprašal našega voditelja ministra dr. Korošca, ali on odobrava razmerje 1:4, in dr. Korošec je javno odgovoril: Ne, jaz ne odobravam.

Ne samo da sedanja vlada v valutni preosnovi ni nič storila zoper ljudstvo in njegove pravice, marveč je nastopila za obrambo ljudskega imetja. Pretekli teden je ministrski predsednik Stojan Prutič očital prejšnji vladi, da je pri markiranju avstrijskih bankovcev na goljufivi način odvzela ljudstvu 20% njegovega denarnega imetja v iznosu 1 milijarde kron. Demokrati so kar zajeli bolesti, ko jim je sedanji ministrski predsednik to ogromno goljufijo in nesramno odiranje ljudstva očital v javni seji Narodnega predstavništva. Dokazal jim je to z akti iz finančnega

ministrstva, iz katerih se vidi, da je prejšnja vlada odvzela ljudstvu eno petino njegovega denarja pod pretvezo, čes, da je preveliko bankovcev med ljudmi in da je torej število papirnatega denarja, ki je v rokah ljudstva, treba zmanjšati, za eno petino. Teh 20 procentov, ki jih je prejšnja vlada ljudem odvzela pri markiranju, ni nameravala dati nazaj. Ona ni nikdar določila, da odvzeti denar smatra za prisilno državno posojilo, ki se bi moralo vrniti. Ona je ljudem eno petino denarja naprosto odvzela, ga porabila in potrošila in ga tudi nikdar ne bi dala nazaj. Zato ga pri zamenjavi denarja, ki se je zdaj izvršila, tudi ni dala nazaj, ker ga je do zadnjega izdala. In tu je sedanja vlada posegla vmes. Sedanja vlada je preprečila, da bi se ogromna goljufija demokratske vlade bila do konca izvršila nad našim ljudstvom in njegovim premoženjem. Ona je določila, da dne priznanice, ki so jih ljudje pri markiranju dobili za odvzeti 20% ne smejo kratkoma propasti, marveč se morajo tekom časa ljudem izplačati. Proglasila je namreč omenjene priznanice za državno posojilo, za katero se bodo ljudem izplačevala obresti in katero se bo tekom par let ljudem vrnilo. Zato moramo tudi z ozirom na naš denar reči: Hvala Bogu, da je profinjensko in slovenskemu kmetu sovražno vlado demokratov in socialistov vzela februarjska zima!

Socialni demokratje in kmet.

Socialni demokratje se zaganjajo z vso silo v kmetstvo ljudstvo in ga hočejo pridobiti v svoje rdeče vrste. Osnovani so že „Kmetstvo delavske zveze“, za kmete in kmetске delavce. Pravijo, da so samo proti veleposostvom, majhna posestva pa da hočejo pustiti na mira in jih celo ščititi.

Toda socialna demokracija je načelna sovražnica kmetskega stanu. Socialna demokracija hoče, da se odpravi, zasebna last premoženja, tudi zemlje; vsa zemlja bodi last države, skupna last vseh. Tako je mednarodni šhod socialistov v Londonu leta 1890 sklenil: „Vse zemljišče se izpomeni v skupno last.“ Svoj cilj, spremeniti vse zasebno premoženje v skupno lastnino, pa bi dosegli samo, če bi bilo na njihovi strani dovolj socialnodemokratskega delavskega proletarijata. Tedaj bi socialistični delavci lahko zavladali nad vsemi drugimi stanovi, jim vzeli vse premoženje in spremenili v skupno last. Zato hočejo, da bi bilo čedalje več socialnodemokratskega delavstva, da bi bili tem močnejši in bi tem prej zavladali. Tu pa jim je na poti kmet, ki hoče imeti svojo zasebno lastnino in ljubi svojo zemljo in noče skupne lastnine. Zato mora kmet priti na nič, mora izgubiti svojo zemljo in priti k nam delavcem v tovarne in rudnike, da pomnoži naše vrste in našo moč! Cim več je kmetov, tem manj je nas delavcev, tem manjša bo naša moč; čim manj bo kmetov, tem več bo nas delavcev in tem prej pride tisti zlati čas, ko se mi delavci polastimo vsega zasebnega premoženja in bo vse skupno, vse naše!

Tak je račun socialne demokracije glede kmetov. Zato je razumljivo, da so se glavni voditelji socialnih demokratov zmirom izražali proti kmetu. Bebel je govoril v nemškem državnem zboru 27. aprila 1894: „Mi ne moremo in ne bomo majhnega posestnika rešili!“ Leta 1895 so na socialnodemokratskem zborovanju v Bratislavi govorili tudi o kmetijskem programu, da bi pridobili kmete. Pa so slednjič ta program z veliko večino zavrgli. Povedali so, zakaj: „Ker ta program obljublja kmetom zboljšanje njihovega položaja, torej okrepitev zasebne lasti.“ Njihov voditelj Schipel je tedaj rekel: „Kmetu se ne sme pomagati, za kmeta se ne smejo skleniti varnostne postave. Kmet se mora priti bolj v bedo in pomanjkanje takrat še bo komaj prišel v našo armado (med socialistično delavstvo). Glavno nemško glasilo socialnih demokratov „Vorwärts“ je pisalo dne 6. decembra 1891: Niti v misel nam ne pride, da bi podpirali kmete, če si hočejo ohraniti lastninsko pravico do zemlje. Zetev ne pripada kmetom, ampak vsem ljudem: lastninske pravice do zemlje nima nihče.“

Liebknicht, voditelj socialnih demokratov je priznal, da največja ovira proti razširjanju socialne demokracije obstoji v neomahljivi ljubezni kmetskega stanu do doma in vere pradedov. „In že se je bilo bač“, je naglašal, „da se vsi naši poskusi razbijajo na tej oviri; prišla pa je od drugod pomoč in o je konkurenca Amerike, ki je s svojim žitom povzročila krizo v kmetiskem gospodarstvu, le tej konkurenci se mammo zahvaliti, da propada kmeti stan in z doma poginani kmetje bodo naši stranki dober prirastek.“

Amerika je namreč začela uvažati v Evropo svoje žito po veliko manjši ceni, kakor se bile pri nas. Mogla je to, ker je v Ameriki zemlja cenejša, potrebuje manj obdelovanja in so tudi prevozni stroški žita neznatni. S tem je narekovala cene tudi našemu žitu. Naši kmetje so morali prodajati žito po tako nizki ceni, da s tem nikakor niso mogli poriti stroškov za pridelovanje žita. Če bi šlo to naprej bi bil kmet uničen. In tega se je veselila socialna demokracija!

Prej imenovani socialistični vodja, Bebel je rekel na zborovanju v Monakovem poln sovcaštva do kmeta: „Zopet se torej uresničuje, da ni bolj samoljubnih, bolj brezobzirnih, bolj surovih, pa tudi bolj zabitih ljudi ko naši kmetje.“ 27. avgusta 1897 je rekel isti Bebel v nemškem državnem zboru: „Ni bolj nizkotnega in bolj nesramnega oduha delavstva ko je kmet.“

Prej imenovani socialistični vodja, Bebel je rekel na zborovanju v Monakovem poln sovcaštva do kmeta: „Zopet se torej uresničuje, da ni bolj samoljubnih, bolj brezobzirnih, bolj surovih, pa tudi bolj zabitih ljudi ko naši kmetje.“ 27. avgusta 1897 je rekel isti Bebel v nemškem državnem zboru: „Ni bolj nizkotnega in bolj nesramnega oduha delavstva ko je kmet.“

Vprašanje agrarne reforme.

Ivan Dolinšek.

Ze skoro poldrugo leto je preteklo, kar se je v prvi slišalo o izvedbi agrarne reforme. Marsikdo si je že v duhu predstavljajal krasno posestnico, ki si ga bo uredil iz enega ali drugega dela kakega veleposestva. Vojni invalidi, vdove in sirote, koroški bojevnik in jugoslovanski prostovoljci so se že pošteno pripravili, kdo izmed njih pride pri razdelitvi kot prvi v poštev. Skoro vse časopisje pa zdaj o tem lepo molči in upati je, da bodo pri orientalski počasnosti naših vlad pretekla še desetletja, predno se bo vse to izvedlo. Res je, da se pri tem velevažnem vprašanju potrebuje časa, preudarka in zopet časa, res pa je tudi, da nobena od dosedanjih vlad ni pokazala pravnike volje za kako resno delo. — Danes pa je na krmilu vlada, od katere pričakujemo kar največ, zato upamo, da se bo prejkoslej začela baviti s tem velevažnim vprašanjem ter ga v doglednem času izvedla. Mi si pa oglejmo nekatera načela, ki jih morajo naši poslanci pred vsem upoštevati.

1. Kakšna vrsta posestev so za državo najboljša?

Dokazano je, da je z gospodarsko-političnega stališča najboljša, ako imamo v državi zmes velikih, srednjih in malih posestev, srednja in mala naj bodo v večini. Velika posestva se pečajo intenzivneje z živinorejo. Izboljšanje naše živinoreje se ima v prvi vrsti zahvaliti veleposostvu. Mali posestnik se ne more baviti z umno vzgojo živine iz raznih vzrokov, ki so: prežgodnja uporaba živine za vprego, pomanjkanje krme, paše in dobrih hlevov. Relativno večja množina veleposostev je pa za državo pogubonosna, ker se nahaja na teh preveč odvisnosti in ker se na manjših posestvih zemlja dosti bolje izrablja. Važno je z gospodarskega stališča tudi to, da potrebujejo večja posestva veliko manjšo upravno glavnico. N. pr. če velja posestnika z 10 ha zemlje postavitev gospodarskega poslopja 20.000 K, ne bo veljalo posestnika z 100 ha zemlje 10 krat 20.000 K, temveč k večjemu 3 — 5 krat 20.000 K. Ker se torej tu uporabi manjša množina glavnice, je ostane še za razne zboljšave posestva več na razpolago. Tudi produkcija živiljenjskih potrebščin je na veleposostvu cenejša, ker se tu zemlja obdeluje večinoma s stroji, ki delajo vsekakor cenejše. Z gospodarskega stališča bi bilo torej najboljša, ako bi bilo pri nas samo veleposostvo, ker bi tu vsa kmetijska produkcija bila najcenejša; z gospodarsko-političnega stališča pa, da se izrabijo vse delavne sile našega naroda in prepreči izseljevanje najboljših delavnih moči, so pa mala posestva pri nas najumestnejša.

2. Kako se naj vse to izvede pri nas?

Pri nas se moramo držati pred vsem zlate sredine, velika napaka bi bila, ko bi razdelili tudi vsa srednja posestva, ker bi se s tem revščina šele povečala, umno gospodarstvo pa naravnost uničilo. Velikost posestev, ki naj pridejo do razdelitve, je najprimernejša ta, ki jo zahteva naša stranka. Večje posestvo vsako gospodarsko nezgodo dosti lažje prenese, med tem ko vsaka, še tako mala vremenska nezgoda manjšega posestnika v živo zadene. Tudi bi se pri prevelikem razkosanju zavleklo v kmetске kroge elemente, ki se smejo prištevati vse drugam, samo k

Dr. Brložnik je živel v našem trga pravca to duhaško življenje samotarskega posebnega, ki je poznal le izvrševanje svojega stanovskega poklica, petelinovo pečenko, polje vina in prijateljstvo do svojega nočnega spremljevalca, bernhardineca Bunduša.

Zgodilo se je pa, da je posestil trg, v katerem je neomoleno bival dr. Brložnik. Že nekaj let, dekanov prijatelj, višji sodnijski uslužbenec Velrnjak. Ta je posvetil s povestjo o svojem nekdanjem znanecu izza višjih šolskih let, dr. Brložniku vsaj nekoliko v predzgodovine doktorjevega duhaštva. Zaupal je tržanom, da je bil g. zdravnik na visoki šoli prav navaden človek, ki je bil navezan po vzgledu svojih sotovaršev na zabavno družbo. Da, celo dokaj priljubljen je bil v družbi kot dober pavec, zabavnik in burkač.

Kot sin bolj siromašnih kmetških staršev je gladoval in bil navezan na razne podperne milodare, dokler se mu ni posrečilo seznaniti se v Gradcu z neko trgovčevno rodbino.

Prijazni in darežljiv slovenski trgovec je povabil mladega Brložnika k svoji bogati mizi. Medicinac Tone je bil kar naenkrat glede prehrane preskrbljen. Kot povračilo za vsaki dan obilno pogrnjeno mizo je počel učeval trgovčevno mlado soprogo v slovensčini. Trgovec, Brložnikov gostitelj, je že bil precej priljubljen rodoljub, njegova žena pa je bila še mladostna in živeča sta v zakonski sreči in zadovolju, a brez otrok. Po Brložnikovem prihodu v trgovčevno rodbino se je pa s časom zgodila prav človeška in vsakdanja storja. Trgovčeva mladolična soproga se je zaljubila na smrt v mladega učitelja Toneta, ki je njeno ljubav vse drugače razumel in jej odgovarjal kakor njen za ljubimkanje že starostno precesni mož.

Je že pač navada pri bolj starikavih zakonskih možeh, ki imajo mlade žene, g. sprog niti slutil ni, kaj da se godi za njegovim hrbtom med ženko in Tonetom pod krinko marljivega učenja slovensčine. Pri vsej srčni nezvestobi pa gospa trgovčeva ni bila nikaka umazana dejanska zakonolomka, ampak vdnja-

la se je le miadostnemu ljubimkanju. Pri tej plamteči ljubezni do nad vse dragega Toneta se je pa vzbudila s časom v gospej zavest, da je njena nedovoljena ljubezen brez cilja. Vgriznila jo je še vest, ki jej je očitala črno nehvalečnost napram možu, kateri jo je pobral s ceste, jo vzel za ženo in jo obsopal z vsestranskim izobiljem tudi sedaj, ko je zahrbtno kršila zakonsko zvestobo. Zavest mladostne — brezciljne ljubezni in pekoča vest ste rodili v ženskem srcu sklep: Kenčati to življenje s smrtjo. Za ta svoj sklep je znala pregovoriti tudi svojega v ljubezni do nje gorečega medicinea Toneta. Zgovorila in sklenila sta, da pojdeti oba naenkrat iz tega sveta in sicer potom zastrupljenja. Trgovka je tudi zamislila v ženski premetenosti način, kako se bosta zastrupila.

Poznala je znanega lekarnarja, kateremu je bila poznata trgovčeva rodbina in s katero je tudi obdeval. K temu je stopila v lekarno in ga prosila o strega strupa za domača dva psička, ki sta že starikava, bolelna in je nevarnost, da bi kje ne zbolela na steklini.

Lekarnar je poslušal povest lepe trgovke o zastrupljenju psičkov, zmajeval z glavo, si gladil v resnem predarku brado, si potegnul z roko po čelu, se nasmehnil pritajeno in začel z napravo smrtonosnega strupa. Ko je bil gotov, je oddal dva praška trgovki z zadržilom, da jej zaupa kot dobri znanci pač najhujši strup — strihnin, ki učinkuje smrtno takoj po zavžitku. Z zahvalo je shranila gospa strup in odšla domu.

Dema jo je že čakal ljubimec Tone. Začela sta takoj s pripravami za to poslednjo rajžo žalostno. Gospa je napisala na soproga poslovilno pismo, Tone pa je skrbno zaklenil duri sobe in navrh je še navlekel pred vrata omare in mizo, da bi ne mogel vdreti k samomorilecema kak nepoklicanec še predno bi ju objela majka smrt.

Kako sta se vedla, kaj sta vse počela naša na smrt poljubljena samomorilca in kako sta se poslavl-

ljala med seboj pred zavžitkom strupa, o tem molčijo poročila, ker tozadevnih skrivnosti ni izdala ne gospa trgovčeva, še manj pa Tone.

Toliko je gotova resnica, da sta izpila strup na črnem visu in oba naenkrat. Na to sta sedla v tesnem objemu na divan, v trdem prepričanju, da ju preseli smrt iz tsvetnega minljivega in nedovoljenega objema v raj na onem ta drugem svetu, kjer bi naj zavladala med njima sama večna ljubav brez konca in kraja. Nista se zibala dolgo v objemu, strup je učinkoval. Rogovili ter premetovati se jima je začelo po čelodeu in črevesih. Tulilo ter krulilo jima je po trebuhu kot bi presipaval orehe, a brez smrtnih bolečin, samo bolj nezumno je začipalo po črevesih sedaj ednega, pa zopet drugega. Smrti ni bilo, da si sta bila že vsa potna od smrtnega strupa; pač pa sta njima želodec začela izvrševati svojo naravno dolžnost. Samomorilca sta začela bruhati, bljuvati in metati iz sebe kakor ognjenik, v katerem sta se kuhala ter vrela zemlja in kamenje že stoletja. Ljubineca sta bila sedaj uverjena, da bosta izbruhala še duši in da jima že podaje smrt, roko in ju poriva preko praga življenja v — večnost. Človeški ognjenik želodec je le bruhal v jedno-mer. . . smrti ni bilo. . . strašni so bili ti negotovi trenutki čakanja za mladostni žrtvi. . .

Iz samega smrtnega pričakovanja in strahu je vzdramil samomorileca trušč, ropot in klici pred durmi. Nepoklicani posetniki so pritiskali na kljuko in zahtevali podpah vrat in vstop v imenu počtave. Vrata so bila zabarikadirana z omarami in mizo, kako bi naj smrtno zastrupljeni človek kar na mah odstranil te barikade. Vrata so pa vendar odnehala sili moških rok, prevrnile so se proti vlomilcem omare in miza z ropotom. Pred še vedno bruhačo samomorilca so stopili: trgovec, lekarnar v krohoti in smehter policija.

Dalje prihodnjč.

napredna kmetovalca ne. Pri današnjih visokih zemljiških cenah bi pač malokdo odklonil ponujane nam zemljiške, naj si bo še tako majhno. Dolžnost vlade je torej, da ona s pametno razdelitvijo prihrani sebi poznejše razočaranje in da stori vsak korak še le po dobrem premisleku. Nikakor ne gre, da bi se kako zemljišče naravnost razdelilo, mogoče napol zastoj, ker bi se s tem privabilo v kmetijske kroge ljudi, ki žele naglo obogateti, a nič delati. Paziti mora se, da se odda zemljišče samo takim, ki ga ne bodo uporabili in bodo z njega napravili pošteno kmetijo. Pred vsem si mora vlada držati pred očmi, da ne sme posestva oddati zastoj, temveč ga samo prodati za znižano ceno; kupna cena pa naj bo dolgoročno posojilo, ki bi se izplačalo kot hipotekno posojilo, vsako leto nekaj z obrestmi vred, ki naj bodo kolikor mogoče nizka. Ozirati se bomo morali pa tudi pred vsem na to, da se oddajo zemljišča samo ljudem, od katerih bi pričakovali, da bodo zemljišče produktivno še živignili: na ljudi, ki izhajajo iz kmetijskega stanu in posedujejo dovolj potrebnega znanja. Vsak stan potrebuje dolgoletne predizobrazbe, prav posebno pa še kmetijski stan. Le kdor se je leta in leta bavil s kmetijstvom, se mu lahko pridene ime kmet, fabriški delavec, ki še nikoli ni imel motike v rokah, je za to pa popolnoma nesposoben in oddaja posestev takim ljudem bi pomenilo za nas gospodarsko katastrofo. Dobro je, ako se predvsem upoštevajo invalidi, vdove in vojne sirote in prostovoljci, a izmed teh so le redki, katerih smemo reči, da so zato sposobni. Ak. bi vlada naselila na ta posestva ljudi, ki niso za to sposobni, napravila bi sebi dvojno škodo; morala bi ona, oziroma prizadele občine, omenjene zraven še podpirati, ako ne bi hotela, da končajo v revščini. Veliko boljše je, da se te ljudi pelje v kroge, ki so za nje sposobni, nikakor pa ne v kmetijske, ki so danes sicer vabljivi in mikavni, a v par letih bo tudi tu nastopila kriza, katero bodo prebili le izkušeni kmetovalci. Dandanes kmetovati ni nobena umetnost, to bo priznal vsak in večina prej do vrata zadolženih kmetovalcev se je tekem vojne iz dolgov izkopal in si še nekaj prihranilo. Prišli pa bodo časi, ko mi naše priredke ne bomo mogli kar takoj prodati vsled tuje kon-

kurence in tu ;o potem kriza sama izbirala, kdor je sposoben, jo bo prestal, kdor ne, bo pa prisiljen, da se umakne k za njega sposobnejši stroki. Vlada pa lahko že sedaj izbira in prihrani s tem sebi in narodu poznejše bridko razočaranje in veliko ljudskega premoženja. Lep vzgled, kako se naj pri tem postopa, nam nudi Nemčija, četudi so oni naši sovražniki, na njih delavnosti si lahko vzamemo samo vzgled. Gotovo je, da si bo tepena Nemčija veliko prej opmogla, kakor vse druge države in to le vsled umne gospodarske politike. Takoj po prevratu začela so se tam tvoriti razna gospodarska društva, ki so se takoj začela pečati z razprodajo državnih in dinastnih veleposestev. Ta društva so pokupila od države omenjena posestva in jih proti hipotekam oddala za to sposobnim ljudem. Glavnica z obrestmi vred se bode izplačala v 60—80 letih. Pokroviteljstvo nad posestvom obdrži si pa društvo tudi po prodaji in se smejo ta le z izrecnim dovoljenjem kosati ali naprej prodati. Tudi država sama je začela enako postopati; dala je za to zmožnim ljudem, ki so imeli vsaj toliko glavnice, da so si sami postavili gospodarska poslopja, dele državnih posestev, dolg se poravnava v dolgoletnih obrokih in si država še po prodaji obdrži nadzorstvo nad posestvom in lahko ona proti povračilu odplačanega zneska posestvo zopet odvzame in odda za to sposobnejšemu. Tako je v Nemčiji — in pri nas? Nastavili so sicer nadzornike, ki morajo gledati, da se posestva še vedno pošteno upravljajo, pa tem ni mogoče oči povsod in noben teh posestnikov ni tako neumen, da bi še kaj storil za koga drugega. Pričakovati moramo torej, da se bodo posestva v doglednem času tako zanemarila, da bodo veliko zgubila na vrednosti, če tu ne poseže vmes država s takojšnjo razdelitvijo posestev. Vpoštevajo naj se pa pri tem merodajne kmetijske korporacije, kmetijske zveze, kmetijske družbe in strokovnjaki. Osnujejo naj se posebne komisije, ki naj sestojijo iz res zmožnih in razumnih kmetovalcev, ki naj proučujejo vse možnosti razdelitve in izvršujejo to skrajno previdno, drugače lahko trpi škodo cel narod. Upamo, da bo nova vlada vzela to reč takoj v roke in jo v par letih primerno izpeljala.

in sicer takega delegata, ki se zbora delegatov golo-vo deleži. Drugi dan bo shod zaupnikov v analize pravilnika VLS.

Shod Kmetijske zveze se vrši v nedeljo, dne 28. marca, po rani sv. maši v Kapeli.

Poročila.

Seja izvršilnega odbora Kmetijske zveze in Slov. Ljudske stranke za Slov. Stajer se je vršila dne 22. marca v Mariboru. Napravili so se važni sklepi, ki pridejo v pretres na glavnem zborovanju naše stranke dne 6. in 7. aprila v Ljubljani.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Že dolgo so dobri Lovrenčani želeli zborovanja Kmetijske zveze. Zadnje nedeljo, dne 21. t. m., se jim je izpolnila želja. V obilnem številu so se zbrali v društvenem domu in poslušali govornika Krajnc. V resolucijah so zahtevali, da se uredi denarno vprašanje 1:1, da se ustanovi kmetijska zbornica, da se osebo-dohodninski davek začne šele pri 10.000 K čistega dohodka, da se sme prosto saditi tobak. Protestirali so proti temu, da se nastavlja najvišje cene samo za kmetijske pridelke, ne pa tudi za druge stvari, ki jih mora kmet kupiti. Najvišje cene naj bodo ali za vse: za kmete in trgovce, ali pa za nobenega! Končno so izrekli zborovalci svoje popolno zaupanje Jugoslovanskemu klubu.

Sestrže (Majšperg). Kdo bi si bil mislil, da se nas bo toliko zbralo na shodu Kmetijske zveze v nedeljo, dne 21. t. m., pri g. Zdravku Sagadinu. Sobesile premajhne, da bi bilo prostora za vse zborovalce, domačine in sosede iz Makol! Z zanimanjem so vsi poslušali govornika Krajnc. Zborovanje je vodil kmet Robar. Govorila sta tudi župan Kotnik iz Spodnje Ločnice in g. kaplan Krajnc iz Črešnjevca. Med zborovanjem je prišel orožnik z nemškimi pis-mom tovarne za čreslovino Gebhardus v Majšpergu, v katerem stoji, da je shod prepovedan. Pa tisto pismo nas nič ni spravilo v strah. Prvič je bilo nemško in ga ne razumemo. Drugič je bilo od zasebnega človeka oskrbnika tovarne, ki za nas celo nima veljave. Obe Kmetijski zvezi, majšperška in makolska, hočeta zlasti delovati na to, da se vendar enkrat na pravi cesti čez Sestrže in so zborovali v resoluciji tudi to zahtevali.

Konjice. Na Jožefovo popoldne po večernicah je imelo naše Politično društvo svoj 45. obč. zbor. Velika dvorana je bila napolnjena. Zborovanje se je udeležil tudi g. okrajni glavar. Tajnik političnega društva g. Mirt je poročal o delovanju društva, nato je govornik Krajnc razjasnil sedanji politični položaj in razvil program Kmetijske zveze. Med drugimi resolucijami so zborovalci tudi odločno zahtevali, da se v ljudski šoli vsak naraščaj, sokolski in orlovski, opusti. V mladostna srca šolske mladine se ne sme za-našati strankarska strast!

Zreče. Na Jožefovo smo imeli zborovanje političnega društva in obenem shod Kmetijske zveze. Govoril je g. Krajnc iz Maribora. Zborovalci so protestirali proti brezverskemu šolskemu načrtu, zahtevali volilno pravico tudi za kmetijsko ženstvo in izrekli zaupanje Jugoslovanskemu klubu, zlasti njegovemu voditelju dr. Korofan.

Sv. Lenart nad Laškim. Shod Kmetijske zveze, ki se je vršil tukaj dne 21. marca, je dobro uspel. Govoril je g. Davorin Krajnc, župan iz Velike Pirešice. Lepa hvala govorniku, da nam je tako lepo razgalil samostojno laži-kmetijsko stranko v vsaj njeni hinavščini. Navzoči samostojneži so se čudom čudili, ko jim je govornik našteval cele litanije liberalnih advokatov, teh „iskrenih prijateljev“ kmetijskega stanu, ki se pehajo in agitirajo za Samostojno in ki so njeni duševni voditelji. Do sedaj so naši samostojneži namreč vedno trdili, da advokati z njihove stranke nimajo nič opraviti. Sedaj vidijo, kako so bili od svojih voditeljev prevarani. Na čast samostojnežev pa moramo priznati, da so se na tem shodu dostojno in mirno obnašali. Le dva mlada samostojneža sta vedno nekaj čivkala; ko pa sta bila pozvana, naj gresta na oder in razložita svoje misli, sta sramotno umolknila. Dvakrat: na praznik sv. Jožeta in v nedeljo smo nabili za naš shod lepake; pa vedno so bili raztrgani med službo božjo. Zopet dokaz, kako mnogi samostojneži, mesto da bi bili v cerkvi, med službo božjo po raznih krajih patrolirajo. In vendar si še upajo vedno trditi, kako da so verni. Lepa vera pač ta, katero imajo mnogi naši samostojneži, da še niti ob nedeljah in praznikih ne vidijo cerkve od znotraj.

Zahteve našega ljudstva. V Slivnici pri Celju se je dne 10. marca vršilo dobro obiskano zborovanje pristašev Slov. Kmetijske zveze pod milim nebom. Predsedoval je kmet Jagodič. Govoril je urednik Zebot iz Maribora. Zborovalci so sprejeli naslednje resolucije: 1. Zborovalci na ljudskem shodu Kmetijske zveze v Slivnici pri Celju zahtevajo, naj vlada z odločnim ukrepom skuša omejiti draginjo. V to svrhu naj takoj zaseže oziroma zapleni vse bogate zaloge živil, blaga za obleko in obuvalo, kar ga imajo nakopičenega bogate banke in verižniki. To blago naj vlada odda po nizkih cenah takoj ubogemu prebivalstvu. 2. Sklene se naj takoj davek na vojne do-bičke; odpravi se naj vinski davek, dohodninski davek se naj začne računati še le pri 10.000 K dohodka. 3. Carina na živila in druge življenjske potrebščine se naj odpravi ali pa vsaj zniža. 4. Valuto, to je denarno vprašanje naj vlada čimprej tako uredi, da naše ljudstvo ne bo trpelo škode. Zahtevamo, da se našemu ljudstvu povrne tistih 20%, ki so jih odvzeli

Politični ogled.

Jugoslavija.

Politično delovanje v našem beograjskem parlamentu je sedaj počivalo za nekaj dni, ker je bil državni zbor odgojen od 17. do 24. t. m. Le med raznimi parlamentarnimi skupinami so se vršila v tem času parlamentarnega počitka pogajanja za koncentracijo nove vlade. Tozadevna pogajanja, za katera si najbolj prizadeva načelnik kluba neodvisnih dr. Smoljaka, dosedaj niso uspela.

Pecceli Hrvatski se vršijo občinske volitve. Skoro v vseh večjih in manjših krajih dobiva znatno večino Ljudska stranka (Kmetijska zveza). Če bi v Beogradu je dobila Ljudska stranka dva zastopnika. Pri občinskih volitvah na Hrvatskem dokaj močno napredujejo tudi komunisti.

Znanega hrvaškega revolucionarja Radiča, ki je bil radi protidravnih dejavnosti že skoro eno leto v preiskovalnem zaporu, je sedanja vlada izpustila. Kmet je pa bil Radič prost, je začel zopet skrbno razvijati proti državi. Tudi sedanja vlada je bila primorana Radiča zopet spraviti pod ključ.

Nemčija.

Z zadnjim smo poročali o vojaški revoluciji, ki je izbruhnila v Berlinu in pregnala staro vlado. Na strani revolucije so stali razni nemški oficirji in vsi oni, ki so zakrivali vojno, jo tako dolgo zadrževali in naposled pognali Nemčijo v propast. Potom vojaške revolucije so hoteli ti ljudje zopet dobiti vlado v roke. Revolucija pa ni napredovala, ker je stara vlada proglasila splošen štrajk in so se postavili vojaškim revolucionarjem po robu tudi nemški boljševiki in komunisti. Nova vlada v Berlinu se je pa zbalala zavezniških čet, ki so še vedno ob Renu in prežije na Nemce. Francija je potegnila s staro vlado, radi tega se je začela nova vlada pogajati s staro radi preosnove in sestave nove vlade, ki bi naj obstajala iz zastopnikov obeh vlad. Vendar stara vlada je odklonila vsako tozadevno pogajanje, ker so se postavile na njeno stran skoro vse pokrajinske vlade in tudi velik del armade. Tudi mesto Berlin, iz katerega je morala pobegniti stara vlada, je sedaj zopet v njenih rokah. Stara vlada zahteva sedaj brezpogojni odstop revolucionarne vlade, kazen za vse one, ki so

povzročili prevrat in razorožitev vseh čet, ki so bile udeležene pri puču. Ko je videla nova vlada, da so ji šteti dnevi, je odstopila, njeni voditelji so zbežali in revolucionarne čete so se umaknile iz Berlina. Nato se je pa začela po večjih nemških mestih državljanska vojska med socialisti in boljševiki, v kateri je bilo ubitih po nemških poročilih 8000 oseb. Koliko je pa ranjencev in koliko je pri teh pobojih bilo povzročene škode, se danes še ne ve. Nemški boljševiki zmagujejo po vseh onih krajih, kjer so veliki premo-govniki. Po teh krajih je danes razklicana republika delavskih svetov. Z boljševiki je začela stara vlada sedaj pogajanja. Sploh pa še ni končan celi prevrat v Nemčiji, in bogzna, kaj se še vse lahko zgodi.

Avstrija.

Pomanjkanje živil. Avstrijska vlada je bila primorana odrediti nasilno rekvizicijo živine ter živil v Avstriji življenjsko najbolj bogatih krajih okrog Lipnice in ob naši meji od Spilja do Radgone. Nemški kmetje so se uprli tej rekviziciji, ki se je vršila minuli teden. Orožniki so pobrali ljudem nekaj vagonov živine in so jo hoteli odpeljati. Zbralo se je pa v gradu grofa Stürgkha nekaj sto dobro oboroženih kmetov, ki so se zagnali nad orožnike. Prišlo je do tako hudega boja, da je padlo 50 kmetov in orožnikov, mnogo pa jih je bilo ranjenih. Na železniški postaji Obrajna je padlo 15 orožnikov. Uporni kmetje bi bili zmagali nad orožniki, da niso ti dobili ojačenj iz Gradca. Sedaj je strit celi upor in razglašen po vseh puntarskih vaseh prekidov. V Obrajni je bilo po prekidu ustreljenih 15 kmetov. Med tamošnjimi prebivalci vlada strašno razburjenje. (Hvala Bogu, da smo v Jugoslaviji, ki ne pozna rekvizicij.)

Poljska.

Pecceli Poljski imajo splošni štrajk železničarjev. Poljska bo poslala Rusiji pogoje za medsebojni sklep miru.

Rumunija.

Novo vlado imajo v Rumuniji. Rumunska zbornica je sklenila priklopiti Besarabiji Rumuniji.

Turčija.

Punt z oboroženo silo so začele turške čete proti vsem zavezniškim četam, katere so raztresene po Turčiji. V teh bojih napredujejo Turki, ki so posebno naklestili Italijane. Francoske čete, ki so še v Turčiji, pa prosijo ojačenj iz domovine, da se bodo zamogle braniti napram upornikom.

Kmetijska Zveza.

Naznanila.

Vsem Kmetijskim zvezam! Dne 6. in 7. aprila bo priredila Vseslovenska Ljudska stranka shod zaupnikov in sicer na ta način; 6. aprila bo shod delegatov, kamor naj pošljejo vse naše organizacije, posebno večje vsaj po enega zastopnika. Raz-

pravljali bomo o ustavnem vprašanju, o gospodarsko-političnem programu stranke, posebno pa o organizaciji in agitaciji ter časopisju. To tvarino bomo obravnavali v odsekih. Za to prosimo, da pošlje gotovo vsaka organizacija svojega zastopnika, ah pa vsaj večje organizacije, ki bo prišel ta dan v Ljubljano na to zborovanje. Za stanovanje bo preskrbljeno. Ker je ta dan (shod delegatov) za prosep stranke zelo važen in potreben, vas prosimo, da ime vašega delegata v najkrajšem času javite tajništvu VLS v Ljubljani,

pri markiranju kankovcev. 5. Zahtevano, da se čim prej izvršijo volitve v državni zbor. Če se bo volilna pravica dala tudi ženskam, z vso odločnostjo zahtevamo, da morajo dobiti volilno pravico pred vsem žene in dekleta na deželi. 6. Zahtevamo deželno samoupravo slovenskih pokrajin in deželni zbor za Slovenijo v Ljubljani. 7. Izrekamo Jugoslovanskemu klubu, njegemu načelniku dr. Korošcu in novemu poljedeljskemu ministru Ivanu Roškarju popolno zaupanje.

Izjava. Podpisani izjavimo, da prekličemo svoje podpise, ki smo jih dali Samostojni kmetijski stranki ter nečemo prav nobene zveze več s to stranko. Hočemo pa ostati zvesti pristaši Slovenske Kmetijske Zveze. — Marko Koprivc l. r., Jožef Romih l. r., Vid Jančič l. r., vsi doma iz občine St. Vid pri Planini.

Za SKZ so darovali udeleženci pri instalaciji v Pamečah 150 K.

Navodila.

Blagajniki in odborniki Kmetijske zveze naj pobirajo članarino za drugo poslovno leto. Pri tem se naj razvije tudi živahna agitacija za pridobivanje novih članov. Vse Kmetijske zveze naj stalno, če le mogoče mesečno poročajo tajništvu KZ o svojem delovanju in o političnem stanju v svojem okolišju.

Nasprotna stranke se prav posebno trudijo, da bi razširile svoje brezvestno časopisje med kmetijsko ljudstvo. Kmetijska zveza ima dolžnost, da agitira od hiše do hiše za „Gospodarja“ in proti nasprotnemu časopisju. Cena „Gospodarja“ je tako nizka, da ga lahko vsakdo naroči.

Domača politika.

Shod Kmetijske zveze v Slov. Bistrici. „Slovenski Gospodar“ je že zadnjič poročal o sijajnem shodu naših kmetov v Slov. Bistrici. „Nova Doba“ pa piše o tem shodu: „Klerikalne trdnjave se rušijo, uničujejo klerikalni poraz...“ Da, da, g. dr. Pučnik! Eden je bil na tem shodu poražen in uničen! In to je bil tisti, ki se je pri vratih za stebrom skrival, ki si ni upal kmetom pokazati svojega dragega obličja in ki jo je odkuril, ko se ni čutil več varnega — in to je bil g. dr. Pučnik! Zdaj ste videli, da je vaše pehanje, vaši nočni shodi za Samostojno zastoj, za ljubi nič, brez žrtve! Hudo je za generala, če so vojaki tepeni in Vaši samostojneži so bili z besedami tepeni, kakor še nikoli! Poročilo v „Novi Dobi“ je tako zlagano, da moramo reči, dopisnik in „oče laži“ sta si krvna brata, pa samo z opombo, da je „oče laži“ v primeri z dopisnikom pravi angelj resnice. Govor našega pristnega kmeta Hlebiča so samostojni nekoliko motili, vendar je v miru končal svoj govor. G. Pušenjak je govoril o našem gospodarskem položaju, mirno in stvarno; celi čas ga nihče ni motil, čeravno je ostro obsodil delo samostojnežev. Samostojni so ga poslušali z ušesi in usti, to so vam kar zijali in požirali besede moža, ki je vse svoje moči zastavil za blagor kmetijskega ljudstva. Pa saj jim tega ne zamerimo, ker ti reveži res nikdar ne pridejo do kakšne boljše duševne hrane. Farji, črnuhi, klerikalci, črešnje, to slišijo na svojih shodih in berejo v svojih listih in tega se pa tudi samostojnež enkrat navoli. Samo Kresniku, ki je hodil na Dunaj cesarju nogo poljubovat, so farji in klerikalci vedno dobro tekli; a zdi se mi, da mu tudi ta hrana več dobro ne dene, ker na tem našem shodu je bil blede in zelen. Samostojna je g. Pušenjaka vabila v svoje vrste in ga vedno ceniti; če mu pa liberalci odrekajo zmožnosti, je umevno, ker prazna in puhla glava ne more prenesti, ako drugi več ve in več dela za ljudstvo. Poročilo „Nove Dobe“ o govoru g. Pušenjaka je vse zlagano. Kot zadnji govornik je nastopil urednik in tajnik Žebot. On je pa pravi bič za Samostojno. Ni čudno, če ga samostojneži nimajo preveč radi. Naševal je delo Kmetijske zveze za kmetijski stan ter vprašal: „A kaj pa je storila Samostojna za kmeta?“ Človek bi mislil, zdaj se bodo pa oglašili, ker se vsak rad malo pohvali, če je kaj dobrega storil. Pa nobenega ni bilo, nobenega medklica, tihi kot zid! Govornik povdarja, da je nek samostojnež njega ovadil sodniji, ker je na shodu bičal krivične davke, češ, da šunta ljudi, naj ne plačujejo davka. Za kmeta je govoril in kmetiska stranka ga izdaje s pogodom! Take propalice so! In cela dvorana zaori in zadoni fej-klicev Samostojni. In samostojneži tihi in blede poslušajo svojo obsodbo. In ko je tako padel udarec za udarecem, je tudi samostojnežem kri zavrela; kdo bi njim to zameril, saj imajo tudi oni kri, samo da je vsa pokvarjena in da vskipi, je treba mnogo udarcev in teh je bilo preveč, zato divji vik in krik za nekaj minut. To je tako navada divjih narodov, ki s kričanjem zakrivajo svoje slabosti. To je zadnji adut ali trum naših samostojnežev. Govornik je končal v miru govor in se razen nekaj medklicev ni zgodilo nič hudega. Gosp. Žebot prebere nato resolucije in zahteve kmetov. A nihče ga ni motil, nihče ni ugovarjal; sprejete so bile enoglasno. Pri protiglasovanju se tudi samostojneži niso oglašili. Nasilnosti razen vpitja in medklicev ni bilo od nobene strani. Da predsednik ni dal besede samostojnežem in je shod zaključil, naj mu bodo ti samostojneži hvaležni, ker je s tem ščutil samo njihovo kožo. Kar „Nova Doba“ drugače poroča, je laž. G. dr. Pučnik, mislim, da je ta dan bil Vaš sodni dan in ljudstvo je na shodu in bo resno pri volitvah reklo sodbo: Proč od nas, Vid Jančič! Samostojni! Uboga Bistrica! Prej si imela vsega, ki je

rezal in še reže slamo, zdaj pa imaš še enega, ki laže. Pa zdramila se boš tudi ti in že spoznavaj in konec bo dohtarski pogubni politiki!

Dunajski romarji — jezik za zobe! Kakor nekdanji Izraelci v egiptovski sužnosti, zdihovali smo mi od nekdanj trpinčeni Slovenci v nemško-madžarski pesti. Strašna je bila zadnja postaja križevne poti, ki je nas slednjič pripeljala do odrešenja v svobodno Jugoslavijo. Groza nas pretresa ob spominu na mučeniške dni leta 1914, ko so naše najboljše ljudi opljuvane z nemčursko smrkovino v verigah vlačili v grške ječe. Tedaj so nemčurski biriči stikali glave in v posmehu kazali svoje satansko veselje. Ko pa se je nam od daleč kazala zarja odrešenja, so se te dušognilne kreature strnile v zadnji naskok — romale so na Dunaj nas tožit — pa, kakor nekdanj preganjalec Izraelcev, pogoltnili so valovi nje, mi pa smo srečno dospeli v obljubljeni deželo: Jugoslavijo. In ti ljudje začnejo zopet dvigati glavo in skušajo vbrizgavati našemu ljudstvu svoj ogabni strup. Pa ne boš, Jaka! Naša krotkost in ponižnost morata pokazati tu svoje meje. Hočemo odpustiti in pozabiti marsikaj, pa sramotno bi bilo, te dunajske zaznamovance trpeti še na častnih mestih v naši državi. Vlada naj poskrbi, da ne sme biti nobeden teh domovinskih pohabljenec izvoljen na kako častno mesto. Tak zaznamovani pič je tudi Alojz Jamernig, odstavljeni župan v Vukovskem dolu pri Jarenini. V malokateri občini je ljudstvo tako zbegano in zastrupljeno, kakor ravno v Vukovskem dolu, kjer je ta mož dolga leta županoval. To tudi pojasni dejstvo, da je bil Jamernig od nove kmetijske podružnice izvoljen kot delegat za glavno zborovanje Kmetijske družbe. To povemo, da mu bodo vedeli stisniti roko — v slovo!

Pogorevsčina Samostojne v Poljčanah. Dne 21. t. m. je Samostojna drugič poskušala svojo srečo v Poljčanah. Napovedala je shod, na katerega so prišli pristaši drugih strank, kateri so se norčevali iz govornika Novaka iz Slov. Bistrice in iz sklicatelja. Dobro je povedal temu apostolu samostojnežev nek železničar, ki mu je svetoval, naj dela na to, da se bodo kmetje združili v Kmetisko zvezo, katera je že veliko dobrega za kmetisko ljudstvo storila. Pristopiti ni maral nikdo k Samostojni in tako upamo, da nas bo ista v bodoče pustila pri miru.

Surovost samostojnih. Iz Zavodnja nam poročajo: Tukaj so imeli samostojni dne 21. t. m. shod pri Martinu Rečnik. Na tem shodu so zopet dokazali svojo samostojno oliko. Ko se je oglašil po končanem govoru k besedi posestnik in pristaš Kmetijske zveze k besedi, mu je pognal samostojni Franc Medved, p.d. Hrastnik, literško steklenico. Sreča, da ga je zadela steklenica v hrbet in ne v glavo. Zopet ena črna pika več v knjigi olike samostojnih.

Samostojna liberalnega izvora. Ako pogledamo nekaj številki „Kmetijskega Lista“, se lahko že kmalu prepričamo, kje Samostojno čevlji žuli. Vse strani so polne napadov na Slovensko Kmetisko Zvezo, na našo Ljudsko stranko in na „klerikalce.“ V vsaki posamezni številki je k večjemu le po en stavek, ki se malo tiče liberalcev. Gotovo, vrana vrani ne izkljuje oči.

Za viničarje. Po mnogih krajih se viničarji nahajajo v slabih gmotnih razmerah. „Slovenski Gospodar“ je o tem že opetovano pisal. Slovenska Kmetijska Zveza stoji na stališču, da se viničarjem, posebnim gosposkim in onim, ki imajo svoje gospodarje v Nemški Avstriji, mora priti na pomoč. Rešitev tega vprašanja mora biti taka, da ne bo prišlo med kmetom in viničarjem do onega prepada, katerega hočejo izkopati socijalni demokratje s svojo brezvestno hujskarijo. Vlada je sklicala za dne 20. marca na okrajno glavarstvo v Mariboru enketo, t. j. posvetovanje glede rešitve viničarskega vprašanja. Zastopane so bile vse politične stranke, kakor tudi strokovne organizacije vinogradnikov in viničarjev. Zahteve, ki so jih stavili socijalni demokratje, so tako pretirane, da bi v slučaju udeležitve teh zahtev bili naši vinogradniki uničeni. Treznomisleči viničarji sami priznavajo, da so zahteve, ki jih stavijo brezverski rdečkarji, naravnost neizpeljive. Kmetje-vinogradniki so na tem zborovanju sami priznali, da je treba zboljšati mučni položaj viničarjev; kmeta Brenčič in Supanič pa sta povdarjala, da so socijaldemokratske zahteve nesprejemljive. Sporazum je mogoče edinole na podlagi obojestranske strpljivosti in vzajemnosti. Konečno se je določil odsek, kateremu je poverjena naloga, da stavi vladi primerne predloge za ureditev viničarskega vprašanja. O tem posvetovanju bomo še podrobno poročali. Za danes povdarjamo samo še to, da imajo socijalni demokratje s svojo „kmetisko delavsko zvezo“ namen, dobiti za svojo stranko kaline-volilce za bodoče volitve. Predno so socijaldemokratski poglavarji sploh vedeli, da je na Slovenskem stan ubogih viničarjev, je že Kmetijska zveza storila potrebne korake za zboljšanje položaja naših ubogih viničarjev. Ako bodo viničarji naselili na limanice brezverske in brezvestne socijalne demokratije, si svojega ne bodo nikdar zboljšali, ampak samo poslabšali.

Tedenske novice.

Umril je na Ptuj dne 14. t. m. g. Ivan Muršec, nadučitelj v p., star 79 let.

Knjige za Prekmurje. Vsi oni pristaši, ki so nabrali v posameznih župnijah knjige za prekmursko

Slovenca, se prosijo, da pošljejo nabrane knjige na naslov: Marijanišče v Veržeju, pošta Križevci, kjer bodo dijaki uredili poslano knjige in sestavili majhne kajiznice.

Pozor na orgle! Bivša, cerkvi tako srčno „nacionljena in prijazna“ avstrijska vlada je tekom vojne v svoji kratkovidnosti opozorila na novo, zelo dobičkanosno obrt, na lov na orgelne piščalke. Neki Alojz Polanec iz Jirsove pri Ptujju je vlomil pred kratkim v podružnico sv. Areha na Pohorju in jih je odnesel. Toda sreče ni imel, je že pod ključem. Drugega tata so zasačili dne 15. t. m. pri Sv. Bolfenku v Slov. g. Bil je to kleparski pomočnik Franc Ternon od Velike Nedelje. Dal se je zvečer zapreti v cerkev in je hotel uiti skozi streho; tudi njemu ni bila sreča mila; streha je bila previsoka, moral je počakati v cerkvi do jutra. Prijeli so ga, ko je hotel oditi s polno nabranim nahrbtnikom. Zato pozor na cerkvene orgle!

Vlomi na dnevnem redu. Prejšnji teden je nameravala drzna tatinska družba vlomiti v davkarijo na Ptuj. Eden izmed čedne družbe se je zvečer poskril v hiši in hotel ponoči svojim sodrugom skozi stranišče pripraviti vhod. Vendar pa je nekdo zapazil luč v hiši, šli so gledat in našli vlomilca na stranišču; pri sebi je imel razno orodje in lepo brovning-pištolo.

Prijeti ptički. V Gradišču pri Lučanah se je posrečilo orožnikom izslediti tri zelo prebrisane sleparje in sicer: tukajšnjega priseljenca iz rajha Emila Hoffmann in njegovega sina ter nekega Lambauerja iz Lipnice, kateri je bil pred letom v Lučanah hud „volksverovec“, ki je izzival in se celo udeležil naveda na naše mirne Slovence. Skupno so kradli razne reči in konje ter jih spravljali čez mejo in sicer iz Jugoslavije v Nemško Avstrijo in od tam v Jugoslavijo.

Potres v ormoškem okraju. Dne 10. t. m., nekako ob pol 11. uri ponoči, so opazili v ormoškem okraju precej močen potres, ki je trajal le nekaj malih sekund in ni povzročil nobene škode.

Velika nesreča. Dne 9. t. m. okoli pol 10. ure zvečer je začelo goret gospodarsko poslopje uradnika in posestnika Franca Magdič v Mekotnjaku v okraju Ljutomer. Požar je zanetila hudobna roka, katera je že prejšnje leto grozila, da mu bo posvetila. Zgorelo je vse, ker je bil grozen veter, se ni dalo nič rešiti. Pri požaru sta se tudi ponesrečila oba posestnikova sina, katera ležita grozno opečena v bolnišnici v Ormožu. Škoda znaša okoli pol milijona K.

Vox populi. Kakor posnemamo iz „Straže“ se bo vprizarjalo v Slov. mestn. gledališču v Mariboru na veliki teden „Kristusovo trpljenje“. Ker je nam na deželi jako težko prisostovati predstavam med tednom, bi prosili ravnateljstvo tamošnjega gledališča, da bi se dalo ponoviti to predstavo prva dva velikončna praznika, da nam omogoči prisostovanje te drame, ki nas deželane veliko zanima. Obračamo prošnjo na naslov, katerega se tiče.

Slovensko mestno Gledališče.

Repertoire tekočega tedna:

v torek, dne 30. marca: „Kristova drama“, abonem. A 31;
v sredo, dne 31. marca: „Kristova drama“, ab. B 32.
V nedeljo 4. aprila pop. Kristosova drama. Ljudska predstava. Zvečer Hasanaginica. Ab. A-32.
Ponedeljek 5. aprila, pop. Kristova drama Ljudska predstava.

Opozorjamo naše cenjene čitatelje, kakor se iz gornjega repertoira razvidi, da bo tukajšnje mestno gledališče vprizarjalo na veliki teden „Kristusovo trpljenje“, koje delo toplo priporočamo našim somišljenikom, da si ga ogledajo.

Gospodarstvo.

Čebelarjem spomladni pozdrav.

Vzbujajoče se narava nas kliče zopet na delo. Ze z novim letom bi se morali začeti gibati — društvenem delu. Čebelarstvo društvo bi ob novem letu moralo vedeti število svojih članov, uprava „Slov. čebelarja“ število svojih čitalcev, a vse to je večinoma še mirno, nedotaknjeno. Kam bi prišle čebule, ako bi mirno dremale naprej v temi svojega zimskega stanovanja ter čakale, da jih gospodar-čebelar zdrami in pokliče na delo: „Cas je, da se zganete, ako hočete izkoristiti vsak ugoden trenutek za nabiranje vsakdanjega kruha ter si zagotoviti obstanek življenja; na delo torej, solnce že toplo sije, rožice že cvetijo!“ Ne, čebule ne čakajo na ak poziv, same čutijo v zaprtem, temnem panju, ko se narava vzbudi ter pride čas njihovega napornega, a vstrajnega dela.

Kako pa mi čebelarji? Zal da ne tako; osramotiti se pustimo od majhne stvarice, o kateri se pravi, da nima uma, človek pa ga ima, ali vsaj naj bi ga imel — ter preradi pozabimo na svoje stanovske dolžnosti. Na delo toraj brez odloga! Načelstva podružnic pobirajte udnino, nabirajte nove člane, sklicujte občne zbere in poučne shode. Udnina znaša 24 kron, 2 kroni ostane vprid podružnični blagajni, 22 kron od vsakega člana pa se pošlje društvenemu blagajniku,

Ant. Miznik, poštni nadkontrolor v Celju. Z denarjem vred se pošlje tudi popolni imenik članov, t. j. kraj in pošta: Najprej se vpišejo dosedanja člani, po tem pa novi, ki se kot „novi“ označijo. Tajnik naj sestavi dva imenika, enega za odposlati, drugega pa za uporabo doma.

Vojska je hudo oškodovala vse sloje človeške družbe, tudi čebelarstvu ni prizanesla. Koliko vrlih čebelarjev je padlo, koliko čebelnjakov sanja in dremlja praznih, zapuščenih, ko so med vojssko pomrle čebele, ker so bile brez oskrbe. Le s pridnim in vztrajnim delom, kakor nam dajejo čebele same najlepši vzgled, zamoremo nastale izgube v dogledni dobi izpolniti ter še našo lepo stroko povzdigniti nad prejšnje stališče. Pristopajte toraj pridno k Čebelarškemu društvu, zlasti vi mladi fantje, ki imate za svoja mlada, brezskrbna in nevarnosti polna leta ravno v čebelarstvu najplemenitejšo, nedolžno zabavo, ki pa poleg tega še vsako minuto zamude in dela obilno poplača. Podpisani je s tem mesecem začel zopet potovati na shode. Podružnice, ki želijo predavanja, naj se obrnejo na njega. Njegov delokrog je: mariborsko, ptujsko, ljutomersko in konjiško okrajno glavarstvo. V druge kraje bi zaradi dandanašnjih političnih težkoč zamogel le izjemoma, eventualno dogovorito s predsednikom „Pokrajinske zveze Slov. čebelarškega društva“, gospodom Ljudovikom Cernej, okr. šol. nadzornik v Celju.

Ivan Jurančič, čeb. pot. učitelj,
pošta Sv. Aqdraž v Sl. gor.

Lepo gospodarsko zborovanje je priredila mariborska Kmetijska podružnica dne 21. marca v dvorani okrajnega zastopa. Udeležilo se je zborovanja o okoli 300 kmetov iz okolice. Prvi je predaval strokovni učitelj g. Priol o sadjarstvu. Njegov govor zasluži, da se objavi v celoti. Priporočamo g. predavatelju, da večkrat nastopi na gospodarskih shodih. Za njim je načelnik Majcen govoril o viničarskem vprašanju. O tej točki je govoril tudi tajnik Žebot. Na to se je vršila volitev delegatov. Izvoljeni so: Flucher Ljudevit, Vožjak Jožef, Thaler Ignacij, Pušenjak, Vlado, Majcen Gabriel, Žebot Fr., Jerovšek Anton, Rebernik Alojzij, Hiter Franc, Kovačič Miha in Obrhan Matija. O delovanju podružnice sta poročala tajnik Hinterlehner in blagajnik Flucher. Podružnica je ena najmočnejših v Sloveniji. V poletju bo prirejela gospodarske shode v okoliških občinah in župnijah.

Kmetska zveza je priredila v Poljčanah dne 21. t. m. gospodarsko zborovanje v šoli, ki je bilo jako dobro obiskano. Govoril je nadrevizor Vladimir Pušenjak o vzrokih druginje in o samopomoči ter pozival navzoče, da se oklepajo konzumnega društva, katero začne poslovati dne 22. t. m. in katero šteje že nad 360 članov. Pri nas je ljudstvo ob vsaki priliki pokazalo, da je v taboru Slovenske Kmetske zveze, za liberalno stranko in naj imajo še tako lepo ime, se nikdo ne ogreva.

Studence. V nedeljo dne 21. t. m. se je vršil pri nas občni zbor Bikorejske zadrage, katere šteje 82 članov. Izvolil se je nov načelnik, in sicer mlad gospodar Simon Kitek. Na občnem zboru se je razpravljalo o raznih vprašanjih, ki se tičejo povzdige živinoreje in živinorejskih zadrug. Na občnem zboru je govoril nadrevizor Vl. Pušenjak.

Novacerkev. Čebelarska podružnica v Novicervu pri Vojniku ima svojo redni občni zbor na praznik Oznanjenja Device Marije, dne 25. marca 1920 pri Franc Arličevemu čebelnjaku v Soki, popoldan ob 3. uri z navadnim sporedom. Ako ob 3. uri popoldne ne bi bilo zadostno število članov navzočih, se vrši drugi občni zbor ob pol 4. uri popoldne pri vsakem številu članov.

Kmet. podružnica Maribor in okoliš. Za člane, ki si še niso naročili škropiva za vinograde ali ki utegnejo galice manje dobiti kot so naročili, ker namreč podružnici ni toliko došlo kakor je naročila, bode ta-le preskrbela pasto Bosno, ki služi brez apna in je popolnoma iste vrednosti kakor galica. Po mnogih deželah škropijo že mnogo let le s pasto Bosna; pri nas je doslej znana samo še v nekaterih krajih. Potrebne je se je v kilogramih tolikor kakor galice. Podružnica pa mora vedeti, koliko je naj naroči in tudi denar naprej založiti. Ker je stvar zelo nujna, se bodo prijave in predplačila sprejemala samo do 1. aprila in sicer v veletrgovini g. Ziglerja na Glavnem trgu. Cena pasti Bosni je ista kakor galici, t. j. 13 K za 1 kilogram. Članom, ki so naročili galice, se priporoča, da pri g. Zieglerju pogledajo, koliko je gotovo dobijo.

Semenskega krompirja, lepega, ima 24 meter-skih stotov oddati Kmetijska podružnica Maribor in okoliš. Cena je 4 K za 1 kilogram. Ker ga za ta denar letos ni dobiti, je namenjen samo najrevnejšim viničarjem in malim posestnikom. Zglasiti se je pri g. profesorju Majcenu, ki kot načelnik podružnice napiše nakaznice. (Badlove vile št. 10.).

Bosnapasta enakovredna modri galici. Vinogradnik nam piše: Imam obširne vinograde v vinorodnih Halozah. Ker sem že v predlanskem letu dobil veliko pasto modre galice, sem se odločil napraviti poskuse s škropljenjem z Bosnopasto. Polovico vinograde sem škropil z modro galico, drugo polovico pa z Bosnopasto. Isto sem storil tudi v lanskem letu. Prišel sem na ta način do sledečega zaključka: Škropljenje z Bosnopasto je bilo vsaj ravno tako uspešno in učinkovito, kakor škropljenje z modro galico, a nevarnost in sitnost z Bosno pasto sta velike

manj, nego z modro galico. To vrstice sem napisal v pomirjenje naših vinogradnikov, za slučaj primanj-kovanja modre galice.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Zalcu je vsled pomanjkanja hmelja prenehala vsaka hmeljska kupčija. Zatečki hmelj plačujejo po 7000 do 7200 K za 50 kilogramov, tuj hmelj pa po 3100 K za 50 kilogramov. Hmeljski nasadi v Čehoslovaški so prav dobro prezimili, istotako v Savinjski dolini, dočim so v Nemčiji in na Madžarskem zelo trpeli.

Sadite lipe! Navedeni klic je izrekel Nemeč, ki smatra lipo kot drevo, katerega se radi njega koristi izplača saditi. Koliko bolj pa velja še ta klic za nas! Stari Slovani so lipo visoko čislali in jo pridno sadili na najpomembnejša mesta. Pod lipo sredi vasi so se zbirali vaški prebivalci ob vseh važnejših dogodkih. Prav tako so sadili naši predniki lipo pred cerkvijo, kar marsikje vidimo. Primerne in koristno ni, da se je pričel v novejšem času saditi divji kostanj, ki ne more tekmovali z lipo. Čebelarjem — naši predniki so to panogo gospodarstva, ki bi se sedaj dobro izplačala, tudi bolj gojili — je znano, kako se čebele dobro počutijo na paši v lipovem cvetju. Čebelarji, poagitirajte, da se po naših slovenskih vaseh na primernih mestih zasadijo drevedni lip, kar bode poleg okrasja tudi povzdignilo čebelarstvo. Poleg tega nam lahko lipovo cvetje prinaša še druge koristi. Čemu naj kupujemo različne škodljive čaje po tujih neznanih državah, ko imamo na razpolago zdravilen čaj iz lipovega cvetja, kateri bode pa še boljši, če se pridene par žlic medu. Ni gospodarsko in ne koristno za nas, da bi mesto lipe, orehov, češpelj in drugega sadja sadili — divji kostanj. Lipa je bila naša in naj še ostane naša v vsakem oziru.

Razgled po svetu.

Naval Judov v Jugoslavijo. Dunajski listi poročajo, da je zveza židovskih organizacij sklenila navetovati Judom, ki žive v Rusiji, in Rumuniji, na Poljskem in v Besarabiji, da se naselijo v Jugoslaviji, ker jih vlade in prebivalstvo v omenjenih državah preveč zatira ter jim odjemlje premoženje. Mislimo, da se bo naša država prav lepo zahvalila za še večji pritok Judov, saj jih ima na Hrvaškem, v Banatu in po drugod več kot preveč.

Francoski parnik se potopil. Dne 19. marca t. l. je trčil francoski parnik „Cadrier“ v severni Franciji ob skalo ter se potopil. Utonilo je 19 oseb, 4 mornarji so se rešili.

Otrok, ki se ne more ne jokati in ne smejati. V dunajski bolnišnici se nahaja 11 mesecev stari otrok, ki se ne more ne jokati, ne smejati in tudi ne kaže nobenega poželjenja po kaki jedi ali pijači. Sloveči zdravniki zatrjujejo, da je ta otrok sicer dobro razvit ter čvrst in krepak, toda bolnega mišičevja. Zdravniki si belijo glave, kako razvozljati ta redek slučaj bolezni.

Pametna odredba. Avstrijska vlada na Dunaju je izdala naredbo, ki določa, da se sladkor v bode smel uporabljati za tovarniške namene, za izdelovanje raznih sladkorčkov ter za uporabo nepotrebnih sladščič. Pametna odredba, ki bi tudi pri nas bila na mestu, kajti znano je, da se sladkorja uporablja za prav nepotrebne namene na stotine meterskih stotov, dočim ga strašno primanjkuje za najpotrebnejše namene.

Poletni čas je z 21. marcem upeljala tudi Italija, ker ga je upeljala Francija.

Posledice stavke rudarjev v Šleziji. V šlezjskih premogovnikih v Ostrovi se je vsled osemdnevne stavke rudarjev pridelalo za 1 milijon meterskih stotov premoega manj, kakor pa sicer. Posledice te velikanske stavke so se takoj pojavile v Nemški Avstriji, ker se je moral vsled tega ustaviti ves železniški promet.

Strup bljuvajoče kače. V Afriki živi neka posebna vrsta strupenih kač, katero prištevajo k oca-larkam. Ta zelo strupena kača ne napade svoje žrtve ali svojega sovražnika z zobmi, torej ne vgrizne, marveč začne bljuvati iz žrela drobne kapljice, ki so zelo strupene. Najraje bruhne svoje strupene sline žrtvi v oči že od daljave enega metra. Človek ali žival, ki je dobil kapljico tega strupa v oči, občuti takoj hude očne bolečine. Dognali so, da vsaka na padena človeška žrtev navadno umrje, vsaka žival pa ali pogine ali pa oslepi.

Umetni kavčuk. Dva ameriška inženirja sta, kakor smo že svojčas poročali, izumila umetni kavčuk, kakor se ga rabi na kolesih avtomobilov in biciklov. Kakor se poroča iz Amerike, se jima je pred kratkim posrečilo to iznajdbo spolniti tako, da se umetni kavčuk glede trpežnosti prav nič ne razlikuje od pristnega, ima pa prednost, da bo za 60 do 70% ceneji ter da bo prav kmalu odpravljeno veliko pomanjkanje gumija ali kavčuka. V Nemčiji in tudi na Dunaju so že začeli graditi tovarne za izdelovanje umetnega kavčuka.

Dopisi.

Št. II v Slov. gov. Mi šentiljčani smo sijajno odbili naval samostojnežev na našo slavno taro. Mermulja je moral pri nas odkuriti. Zdad pa nam preti še hujska nevarnost! V zadnjih tednih so se vrgli z vso silo na naše viničarje in kmetske delavce socialni

demokratije. Agitirajo od hiše do hiše, pobirajo podpise za svojo stranko in širijo brezbožni list „Ljudski glas.“ Pri tem pa lažejo, da je strah in groza. Pravijo, da bodo tisti, ki se podpišejo, dobili sladkor — in kdo ne bi šel na sladkor —, da bodo dobili bolj oeeni živila, da dobijo kruh, da jih g. župnik šentiljski odira itd. Krivična reč si mora vedno z lažmi pomagati. Pred tremi tedni so imeli shod pri sodarju Petriču v Dobrenju, akoravno so pri nas vsi shodi prepovedani. Tako drzni so ti ljudje. Govorili so nekaj rdečkarji železničarji iz Maribora. Obljubljali so tem ljudem nebesa na zemlji. Na shodu je bilo več naših ljudi. Najbolj agitirajo za brezversko socialno demokracijo viničar Henrik Donko, viničar Henrik Schönwetter in njegov brat, viničar Anton Potočnik, po Št. Ilju lazi okoli nek Jožef Žunke, viničarski fant, v ozađu pa stoji med drugimi železniški čuvaj Rudolf Tačko, ki je prišel k nam iz Šmarja, kateromu pa svetujemo, naj gre zopet nazaj v svoj kraj. Mi ne potrebujemo brezverskih hujskačev. Akoravno so bili že naši iz prižnice večkrat na te rdeče gospode opozorjeni, so šli vendar na limanice in so nekateri se podpisali. Dali so tudi denar, katerega tako težko prisluzijo naši ubogi ljudje, za socialdemokratične židovske voditelje, da bodo se ti z njim mastili in obogateli. Drugače se tako branijo, dajati denar, za židove in njih podrepnike ga pa le imajo. Ubogi ljudje! Mi privoščimo našim viničarjem poboljšanje njihovega plačila in bodo morali tudi več dobiti, viničarsko vprašanje se bo moralo in se bo tudi rešilo, a socialni demokratje hočejo le naše ljudi nahujskati proti svojim gospodarjem, jih napraviti nezadovoljne in pred vsem pa jim iztrgati vero iz srca. Hujske, bolj nevarne politične stranke ni, kot je rdeča socialnodemokratična. Šentiljski viničarji in delavci, varujte se krivih preokov, ki pridejo k vam v ovčjih oblačilih! „Ljudski glas“ je tako hudoben list, da je bil rajni „Stajere“ proti njemu še angel.

Marija Snežna. Dne 7. t. m. je prikotoval g. šafar Žnuderl semkaj k nam, da bi svojim baocom, tihotapcem in onim, ki so v preiskavi zaradi veleizdaje, klobasaril, koliko hudega je že storila Slovenska Kmetska Zveza in duhovniki ljudem. Shodi so sicer prepovedani, a on se ni zmenil za to, dokler mu orožniki niso ustavili namazanega dolgega jezika. Al pogledjmo si malo te samostojneže! Načelnik je Nace Toplak, po domače: firteldohar. Njegova dva sinova in hlapec so bili zaprti lansko leto zaradi poskušene veleizdaje. Njegov pomočnik je Celcer Joža, tudi v preiskavi zaradi veleizdaje. Eden najhujših kričačev je Schneider Franc, bivši zagrizen štajercijanec, sedaj samostojnež, ker gre proti „farjem.“ Za laufburša pa služita Pekar Franc, takozvani barakenbirt, in Nikl Franc, obadva trgovca z živino, seveda brez obrtnega lista, ker takšna kupčija precej polni žepu tukaj ob državni meji. Nadalje so pristaži tudi vsi, ki si še vedno želijo priti pod Nemško Avstrijo in vsi oni, ki so bili zaradi tihotapstva že kaznovani. Lepa družba, vredna Žnuderla, šafarja brez dela.

Sv. Anton v Slov. gov. Kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pade. Resničnost tega reka bridko občuti nekdo, ki je pri sodniji hotel doseči nasprotni učinek. Naš priljubljeni g. kaplan je v skrbi za čast in procvit Marijine družbe vzel pred meseci v roke železno metlo ter temeljito očistil družbo. Prizadeti so se razen ene domišljave punce udali v svojo usodo. Ta, ki se je čutila prikrajšana v svoji namišljeni časti, se je jbrnila na liberalnega generala dr. Goriška za pomoč. Za drag denar je g. doktor vedno voljen pomagati, posebno še, če gre zoper duhovnika in povrh še takega, ki mu je prekrizal njegove račune pri občinskih volitvah pri Sv. Antonu. A kakor je g. Gorišek sramotno propadel, ko je nameraval dobiti antonjevske zavedne občine v svoje samostojne roke, tako je imel smolo, ko je hotel upropasti našega blagega g. kaplana. G. kaplan je bil seveda čisto oproščen, saj je celo pričla nasprotnice sprijazniti g. odvetnik, zato je vložil priziv. Pri o-krožni obravnavi pa se je veleumni g. general vkljub temu, da se je osebno peljal v Maribor, še huje osmodil. Seveda bo on ta poraz hitro prečel, saj je njegov žep vkljub polomu pridobil na teži. Vendar bi tu kot dobri prijatelji svetovali, naj ne nastopa več kot zagovornik, general izključenih devic, sicer lahko postane nazadnje še dr. Zguba. Se nekaj! Čudno se nam je zdelo, da se je na dan obravnave peljal v Maribor tudi liberalni župan g. Tršah. Ali je morda hodil za pričo, tožilce menda ni vozil?

Zavrčje. Da ne bi kdo mislil, češ, da smo tako zaspani ob hrvaški meji, ali da smo od sladkega vinca omamljeni, povem, da nismo res kje tam v deveti deželi. Letošnje Novo leto smo začeli s „Prosveto“ Bralno društvo je priredilo dve igri: „Dve materi“ in „Dr. Veznal in njegov sluga Štipko.“ Predstave so dobro uspeli. Vsa čast fantom in dekletom, kakor tudi vsemu ostalemu osebju, katero je stvar vodilo. — Preteklo leto smo vprizorili „Županova Micka“ in pa „Dva gluha.“ Pričakujemo letos tudi nekaj, kajti za kulisami se že pripravljajo. — Pri nas ni dosti samostojnežev, a še ti bi se radi preobrnil, a mi jim ne zaupamo, ker radi bi samo v kalnem ribarili. Naše ljudstvo bo obračunalo z njimi pri volitvah. — Tudi naše orožništvo je pridno na delu. Ono pazi kot visoko leteči kragulj na svoj plen. Pred nekaj časom je zaplenilo nekemu odpuščenemu učitelju Trohu množino sladkorja in vina, ker trguje z vinom brez koncesije. A mož je polovnjak vina kljub zaplembi odpegljal. Zavrčani, oklenite se našega lista „Slovenskega Gospodarja“, ker on se bo vedno potegoval za naše kmetske zadeve, letos pa tudi marsikatero prinesel od naših vojnih dobičkarjev v Zavrčju.

Sv. Primož na Pohorju. Najbrž se g. urednik ni hotel častiti svojim čitateljem kaj poročati o Sv. Primožu, zakaj naša fara leži skoro v zadnjem in najbolj skritem kotu zelenega Pohorja in zato se ne sliši zlepa kaj od tega daljnega planinskega kraja. Pa mogoče hruše političnega gibanja sedanega časa je došel tudi do ušes teh planinskih rojakov, ki so se po zadnjem, sijajno obiskanem ljudskem shodu Slovenske Zveze, ki se je vršil dne 15. februarja, t. i., prav pridno začeli zanimati za delo naše kmetijske organizacije. Novo ustanovljeno društvo SKZ je imelo v nedeljo, dne 29. februarja, svojo odborovo sejo, pri kateri se je z odločnostjo sklenilo, delovati za kmetijsko organizacijo, za blagor in srečo kmetijskega ljudstva. Zatorej vabimo uljudno vse kmetijske ljudi, katerim je kaj na tem ležeče, da se ohrani kmetijski stan, stopite v tabor Slovenske Kmetijske Zveze, da si bomo mogli kot ogromna skupščina priboriti takšne zakone in pravice, na podlagi katerih upamo v lepšo bodočnost izmučenega kmetijskega trpina. Ne sramujmo se zagovarjati našega kmetijskega stanu, čeravno nam od strani naših nasprotnikov pade kakšna zbadljiva beseda v naše prsice, kmetijsko srce. Z geslom „Svoji k svojim!“ združujemo se, pogledimo in spoznajmo sami sebe in ne bo nam več uganka, koga da naj volimo. Ne verjamimo milo donečim besedam naših nasprotnikov, kateri nas hočejo s svojimi raznovrstnimi in velikimi obljubami spraviti v svoje mreže, da bi nam tam, kakor pajek muhi, izsesali našo že itak čisto blede kmetijsko kri. Zatorej, dragi planinski rojaki našega zelenega Pohorja, vstanimo iz spanja svoje lasne malobrižnosti, ne prespimo tega važnega in pomenljivega dneva, ko se bo določevala srečna ali nesrečna bodočnost naša in naših potomcev, zakaj doba, v kateri živimo, je resna. Zrtvujmo in delajmo, kolikor je nam mogoče, za kmetijsko organizacijo! Premagajmo vse spodbite na poti našega političnega življenja. Ostanimo pogumni, ne glejmo ne na levo in ne na desno, temveč pojdemo naravnost svojo zelo pomenljivo pot, pod zastavo Slovenske Kmetijske Zveze, katera naj plapolata ter nam liki juterna zarja oznanja lepšo bodočnost kmetijskega stanu.

V Ribnici je umrl zadnji Radeckijev vojak Andrej Hartman. Rad je pripovedoval, kako so hodili dolgo pot na Laško, ker ni še bilo železnice. Star je bil 88 let.

Savinjska dolina. V vseh časih so se našli še ljudje, ki so sovražili poštene ljudi, posebno pa duhovnike. Zadnje čase se je ta pojav še bolj razširil. Gotovo je, da je ta vrsta obrekovalcev zelo slabe vrste, vendar slabo vpliva na našo mladino. Če prideš v kake večje družbo, n. pr. v gostilno ali na železnico, je gotovo, da bo kateri udrihal po duhovščini: farji so krivi vojske, krivi so, da je taka draginja, krivi so seveda vsega zla, največji zločin je pa, ker se vmešavajo v politiko. Neumljivo se mi zdi, kako bi se moglo enemu stanu odrekati pravica političnega življenja, kajti potemtakem bi se ne smel ne uradnik, ne obrtnik, ge kmet, ne delavec spuščati v politiko. A gotovo je, da se nam ne more braniti te pravice, samo duhovnikom se jo hoče odvzeti.

Sv. Frančišek. Tukaj je umrl v starosti 55 let veljavni cerkveni ključar pri Sv. Frančišku Janez Ugočnik, p. d. Remšak. Rajni je bil blaga duša, je bil tudi narodnik naših katoliških listov, bil je eden med tistimi, ki se ni sramoval svojih krščanskih načel. Naj počiva v miru! Žalujejo Remšakovi rodbini pa naše sožalje.

Solčava. Tu smo pokopali uglednega moža Jurija Logar. Rajni je dosegel visoko starost 84 let, bil je znan daleč po svetu vsem turistom, ki so obiskovali lepo Logarjevo dolino. Njegova vera in značaj sta bila trdna kakor se trdne skale Solčavskih gor, katere je gledal vsak dan. Naj ga Bog sprejme v večno lepo dolino, ki je bila vedno njegov cilj!

Sv. Rupert nad Laškim. Naš pesnik v Leščah, ki je v „Ljudskem glasu“ tako lepo opeval št. Lenartske klerikalce, se baje čuti razžaljenega, ker je predzadnji „Slov. Gospodar“ priobčil kratko črtico o njem in o njegovem „plodonosnem“ delovanju. Ali resnica tako v oči bode — vi samostojneži? Potem bodo morali priti še na vrsto životopisi drugih delavnih samostojnežev v našem okraju. To bo potem vika in krika pri samostojnih.

Sladkagora. Na Jožefovo je prišel samostojni Urleb z mesarjem in pokaličarjem muštrat svoje štajerčijance in rdečkarje. Izpodbujal jih je „na boj junška kri“, da bi bili bolj zreli za pretepe v bližnji bodočnosti. Poučeval jih je strokovnjaško, da šoštar naj ostane šoštar, uradnik — uradnik, kmet pa politik pri besedljivem „Kmetijskem listu.“ Se modroval bi bil rad o prosti volji, pa njegovo razlaganje je prišlo navskriž z zdravo pametjo, ker je trdil, da se lahko obesi in stori, kar hoče, pa bo vseeno prišel v nebesa. Takšno vero imajo menda boljševiki in pri smojeni govorniki samostojnih. Bernja mu je posebno pri srcu. Povedati je hotel svojemu tekaču cerkovniku Florijanu Novak, naj ne hodi več po bernji, ker se to za človeka, ki je kmet, zraven še samostojen in izmed višjih, četudi na vrhu hriba, najmanj spodobni, ker je proti „paragramu“ samostojnih.“ Da ne bo več nadlegoval ljudi z žakljem, bodo že poskrbeli drugi. Iskali so, če bi bil kateri pristaš zmožen za ministra in prišel do spoznanja, da je boljše, da se skrijejo za Rokavčeva vrata na vozi, kakor pa da bi dali Franceljnu ali drugemu svojih višjih besedo. Dopade se jim posebno beseda „svoboda“, ker bi se radi otresli

svoje kosmate vesti in desetih božjih zapovedi. — „Kkonema“ si niso upali hvaliti drugače, kakor pač s tem, da „ste že bili deležni njegove dobrote“, ko ste bili prikrajšani pri svojih napreplačanih naročilih soli od 6 do 10, celo do 100 kg in potegnjeni pri cenah. To je popolnoma po trgovskem načinu samo stojnih. Da ga vodi dr. Sajovic, so pa pozabili povedati.

Kotrivnica. Tudi Kostrivničani se moremo enkrat oglasiti, da ne bo svet mislil da še vsi spimo. Pustni terek smo pri nas obhajali prav veselo. Gostilna gosp. Praha je bila nabito polna do pepelnice srede zjutraj. Ker pa je zdaj prepovedan ples v gostilniških prostorih, so si izmislili pri nas drugo sredstvo. Če se ne sme več plesati in noreti v sobi, pa gremo na cesto. Tako se je plesalo v Kostrivnici kar na sredi vasi ravno, ko je šlo največ ljudi k službi božji. Mislim, da bi kaj takega človek ne našel niti v najbolj divjih stepah. Znano je samo to, da imajo ljudje za take norije vedno dosti denarja, ker vino stane nad 20 kron! Drugače pa vedno tarnajo, da še za sol nimajo.

Sv. Križ pri Slatini. Zelo smo se razveselili, ko smo zvedeli, da so zapustili liberalci in socialisti ministrske stolce in bili upostavljeni za ministre naš ljubi, zanesljivi in krščanski slovenski gospodje. Prosimo naše nove gg. ministre, naj popravijo, kar je zavozila prejšnja vlada. Naj nam naše trdo zaslužene in prihranjene kroge ostanejo v stari veljavi. Marsikatera dekla si pred vojsko ni upala kupiti prepotrebne obleke, med vojsko si pa zavoljo draginje ni mogla, sedaj pa s solznimi očmi vzdihuje: Nimam obleke in ne bom imela denarja! To bi bil vnebovpijoči greh. Naj primejo tiste bogataše, ki so si med vojsko nakupičili milijone!

Sv. Mohor pri Rog. Slatini. Kopriva sama zraste, pšenica pa ne. Včasih si dobil „Štajerca“ povsod zastoj, zdaj se pa pri nas tako vsiljuje „Kmetijski list“. Več kmetov se ga brani že dolgo, a vendar še vedno prihaja. Nek naš mož ga je poslal dvakrat nazaj, potem je pisal v Ljubljano, da ga ne mara. Pa vse nič ne pomaga. Gospod Jožef Drogenik, prosimo Vas, spravite nam ta „Kmetijski list“ nazaj v Ljubljano! Tam ga bodo še morebiti porabili na te ali oni način, mi ga pa ne mislimo ne brati ne plačati. Mi ostanemo pri svojem „Slov. Gospodarju“.

Sv. Peter na Medv. selu. Pri nas se je dne 7. sušca pokazala Samostojna kot stranka največjih divjakov, katerih program je: kamenje, palice, gnojne vile, biči, noži itd. Surova banda je po celi vasi razgrajala in napadala od popoldanske službe božje idole ljudi, zlasti ženske in otroke. S takim divjaškim nastopom si Samostojna gotovo dobi novih pristašev. Kregarjeva hiša pa ugled.

Jurklošter. Slišali smo, da namerava naš Al. Smid v bodoče prirejati za samostojneže poučne tečaje, kako se vodi varušvo nad osirotelimi otroki, da prinaša samostojnežu dosti čistega dobička. Marsikateremu kmetu bo pokazal iz lastnega svojega delovanja vir novih dohodkov. Pri sodnijski obravnavi se je dognal koncem meseca februarja t. l. sledeči slučaj: Martin Zalokar, kmet na Peči, p. d. Rus, je moral začetkom vojne na fronto, kjer je zašel v rusko ujetništvo, iz katerega se je vrnil avgusta 1918. V tem času mu je umrla doma žena, zapustivši mu dva mala otročiča. Od sodnije je bil otrokom za varuha in postevu za oskrbnika postavljen naš Alojz Smid, govornik na shodih samostojnežev. Pogumno se je lotil dela. Posekal je takoj v Rusovem gozdu kar 15 močnih hrastov in 6 hojk, baje za razna popravila pri Rusovih poslopih. Popravila so bila neznatna in stroškom neprimerna. Okrožno sodišče v Celju ga je pripravilo do poravnave, pri kateri je plačal 2200 K Martinu Zalokarju kot odškodnino. Tudi pri drugih reših se račun baje ni ujemal, ker je dobri varuh Smid bolj skrbel za samostojen svoj žep, kakor za sirote. Že leta 1917 si je vsako pot k sodnji hotel zaračunati po 100 K, kar mu pa sodnja ni pripoznala. Lep prijatelj kmetov in kmetijskih otrok! Njegov svak Drogenik na svojih shodih prerokuje, da bodo vsi poginili, ki se ne oklenejo samostojnežev. Ta slučaj pa kaže, da bi bilo gorje kmetu tedaj, če bi se odprla samostojna nebesa.

Planina. Pri nas imamo precejšno število bivših štajerčijanskih „jastrebov“. Skrajno predrzno je, kako hočejo ti ljudje po razsulu rajne Avstrije igrati vodilno vlogo kot „zavedni“ Slovenci. Človek, ki je imenoval slovenske vojake „Windische Hunde“ hoče nositi glavne zvonce pri „samostojnih.“ V malokaterem kotu na deželi se je toliko nemškutarilo kakor pri nas, še zdaj je tega čebljanja mnogo. Za golobinjskega župana hočejo imeti „samostojneži“ bivšega štajerčijanca. Ali bi ne bilo to sramota za Jugoslavijo? Sledove njegove nemškutarije še vidiš na zidu, če greš tje proti „Fari“. Gramofon že ima, bo že sposoben. Naši mu bodo pa povedali, kedaj bo treba napraviti občinske seje in kako dolgo morajo trajati, vsaj so veščaki v tem. Če bodo „samostojni“ tako vzbujali slovensko za-

vest, potem bodo nemškutariki „jastrebi“ prosto letali.

Golobinjek na Planini. Cenjeni g. urednik, upam, da boste dali mojemu dopisu pastora v Vašem listu. Ker se nihče ne odloči, da bi vam poročal naše razmere, storim to jaz. Ne vem, če vam je znano ali ne, da imamo tukaj tri politične stranke: Kmetijske zveze, ki je seve najmočnejša, Štajerčijance in stranko samostojnežev. Zadnji dve stranki marširate skupno, prizadevajoč si na vso moč, kako bi napravili med nami zmešnjavo ob bližajočih se občinskih volitvah. Posebno je v tem delu mojster neki iz Amerike došli bedakov Matiček. Ta je sedaj v tem mesecu že trikrat sklical shod. Zanimivo je, da se tem vabilom nihče drugi ni odzval, kakor par graščinskih lovec ter nekaj delavcev, en žnidar in en piskrovez. Ostanite zdravi!

Runč. „Nova doba“ je prinesla v številki 26, 28 februarja, str. 4, zanimiv članek, na katerega sem prisiljen, resnici na ljubo, nekaj pojasniti dotičnemu, dobroznannemu dopisniku, ki je sestavil imenovani laži-dopis za Novo dobo. Evo toraj: Resnica je, da je bil pri nas shod SKZ dne 11. februarja in je govoril g. poslanec Vesenjaj. Potem je prva laž, da si je prignal kot zaščitnika svetinjskega župnika. G. župnik Bratušek niti ni vedel, kateri govornik bo prišel. Udeležil se je pa shoda kot član SKZ. Druga laž je, da je bil predsednik shoda g. poslanec Meško. Ako bi se naši nasprotniki preje udeležili shoda, bi morali gotovo znati, kdo je bil izvoljen za predsednika. Tretja laž nam trdi, da je g. poslanec Meško izginil brez slosava. Res, da je odšel pred koncem shoda radi nujnih domačih poslov, a se je poslovil kot se ima posloviti vsak poštenomislec človek. Četrta laž je, da izmed poslušalcev nikdo ni pritrjeval govorniku. Pribijemo: Slišali so se vedno medklici, pritrjevali gosp. poslancu in sprejete so bile resolucije, zaupnica Jugoslovanskemu klubu in nezaupnica bivši vladi v Beogradu in v Ljubljani. In končno peta laž, kar piše o bivšem vojaškem naredniku. Mož nima niti misli, še manj pa željo po županskem stolcu. Sicer je pa „Slov. Gospodar“ prinesel resnici odgovarjajoče poročilo dne 19. februarja. Iz tega je toraj dovolj razvidno, kake lažiprogram imajo naši nasprotniki za geslo.

Sv. Benedikt v Slov. gor. Prelepo orlovsko slavnost priredi benediški Orel na velikonočni ponedeljek popoldne po večernicah v društvenem domu. Orli storijo slovesno obljubo, slavnostni govor govori profesor dr. Capuder iz Maribora, moški zbor zapoje nekaj pesmic in nato Orli predstavljajo novo poučno igro „Dva prepirljiva sosed“ in ponovijo ganljivo igro „Garcia Moreno.“ Pridite domačini in pridite sosedje, da se seznanite z velikimi cilji, za katere gori Orli in se za nje navdušite. Na prav veselo svidenje posebno mladeniči iz bližine in daljine!

Prireditve.

Celje. Izobraževalno društvo v Celju priredi na velikonočni ponedeljek, ob pol starih popoldne narodni igrokaz v štirih dejanjih „Zaklad“ in sicer v mestnem gledališču. Igra se isti dan ponovi zvečer ob 8. uri.

Ljutomer. Katoliško bralno društvo za trg in okolico ima v nedeljo, dne 28. t. m., v bralni sobi svoj občni zbor. K obilni udeležbi starih in novih udov vabi odbor.

Dobje pri Planini. Naši vni mladeniči priredijo na velikonočni ponedeljek v ljudski soli igro „Repoštev in Vedeževalka.“

Listnica uredništva.

Jarenina: Če dotični noče sprejemati sebskih dinarjev, ga enostavno naznanite oblasti. Navedite priče. — Prav imajo, da se pametni ljudje sramujejo besede „samostojnež“ in celo grozijo s tožbo, ako jih kdo tako naziva. Beseda „samostojnež“ je danes v naših krajih ravno toliko, kot poprej: nemškutar in nemčur ali odpadnik. — Ime trgovca, ki se šopiri s prodajo glasila teh ljudi, pa bomo prav kmalu v „Gospodarju“ zelo lepo okinčali. Pozdravljeni!

Najlepše knjige za sv. postni čas: 1. „Marija, Zalostna mati.“ Spisal dr. Josip Hohnjec, profesor v Mariboru. Ta knjiga je primerna za vsakogar, zlasti za krščanske mladenke in matere, da jo čitajo in premišlujejo vsak dan, posebno pa ob petkih v postu. Mirno lahko trdimo, da je enako dobrih knjig, kakor ta, le malo med ljudmi. Dobi se pa v tiskarni sv. Cirila v Mariboru, in stane s poštnino vred 7 K. Krščanske mladenke in krščanske matere, sežite po tej izborni knjigi! — 2. „Na Kalvarijo!“ Spisal Fr. Šegula. Založila tiskarna sv. Cirila v Mariboru. Stane s poštnino vred 7 K. Ta knjiga obsega 30 krasnih križevih potov za razne razmere človeškega življenja. V njej najde tolažbo: mož, žena, mladenič in mladenka, zato jo vsem stanovom najtopljeje priporočamo. Naroči se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Mala naznanila.

Razna:

Dva para lepih
ševljev št. 40 in 48 zamenim za beo in krušno moko ali za takšno žito. Dopisi na naslov: Karl Kores, Čopova ulica 21. 275

Iščem mali mlin
z nekoliko zemlje na spol ali v najem. Ivana Ivančiča, Sela, pošta Velenje. 271

Najdena je bila
vojna denarna svota ter se dobi v trgovini usaja Blecha, Maribor. 275

Kdor kaj ve kje
se nahaja Franc Bratec, ki je služil pri 15. bataljonu pionirjev v Mariboru 1916 leta pri voju 26. pešpolka, naj sporoči na upravo Slov. Gospodarja pod št. 184

Dobro idoče
gostilno na deželi ali v katerem večjem kraju se vzaue takoj v najem ali na račun. Ponudbe na uprav. pod "Vri krečmar." 213

PRVA SLOV. BRIVNICA
Aleksandrova (Tegethofova) ul. 22 (preje g. Gredlič)
se slavnemu občinstvu priporoča. Za točno in čisto postrežbo jamči

FRAN NOVAK, BRIVEC.

*** UKRADENO ***
je bilo skrajz novo kolo, dne 18. marca predpoldne pred Cirilovo tiskarno, kdo kaj ve, naj naznani Brunšku Alojziju, Dobrenjo, Pevnica proti

200 kron nagrade
Izgubil se je 29.
februarja 1920 fant, 18 let star, oblečen je bil z rdečo srnjavo, sivi klobut s črnimi trakovi, temni jop, vojske hlače, ovijalne gamače in čevlje iz svinskega usnja. Kdo kaj ve naj naznani očetu. Vaha Matija, Koroška cesta 126, Maribor. 252

Kupi sei

Kupimo prazne vreče. Ponudbe na "Balkan" trg. šped. in komis. del. družba v Mariboru. 71

Mlin z malim posestvom se vsame v najem ali pa se kupi. Najraje v bližini Slovačegrada. Ponudbe na Leopolda Kašičnik, mlisar Legan, pošta Slovačegrade. 228

2 para volov.
ki so vajeni vožnje v planini kupi MATIJA OBRAN, Maribor, Fisohergasse 9. 280

Posestvo v bližini Maribora, 1 do 2 orale zemlje se kupi takoj. Ponudbe na Cirila Rabaza, Račoli Puffova ulica 22. Maribor. 282

Čebulj

rdeči kupujem na vagone. Ponudbe samo z označbo cene za H. NOVAK, Maksimiraka cesta 64. Telefon 20-60, Zagreb 277

Najvišjo ceno za **ovčje volno**, oprano in neoprano plača edinole J. OSWALD, Velikovec, Koroška.

HLODE (krlje). deske, trame, kostonjer les, gorove in oglje iz mehkega in trdega lesa kupi po najvišji ceni vsako množino družba Impex v Ljubljani, Krekov trg 10. 242

Proda sei:

"Ptica v prostosti."

Nova lepa pesmarica z naslovom: "Ptica v prostosti" s 35 krasnimi narodnimi pesmi z dostavkom vojni spomini stane s pošto vred 5 kron 50 vin. Pošljejo se nove neobrabljene poštne znamke ali pa denar po poštni nakaznici. Najvarnejše pa je ako se po več knjigskupaj naroči. Naročuje se pri Matiju Belec pri sv. Bolfanku v Slov. goricah via Ptuj. "Na brezplačna naročila se ne oziram." 212

Plošče

za brušenje žag, prvovrstne kakovosti prodaja **FRANC SWATY**, tovarna za izdelovanje umetnih brusnih kamnov **Maribor, Bismarkstr. 5.**

Enonadstropna hiša z vrtom na prodaj. Zglasiti se v Mariboru, Erjavčeva ulica št. 10. 274

Pohitvo se proda Werkstättenstrasse 4, Studenci pri Mariboru. 247

Na debele! Na drobno!
OBLEKE.
Priproste in sijajne. Točno in solidno delo. Dobre blago. Ceneje kakor kjerkoli, samo pri: **ALOJZIJ ARBEITER**, Maribor, Dravska ulica 15, (pri starem mostu).

Traplst-sir prvovrstne kakovosti, prodaja in razpošilja proti poštnemu povzetju. 231

Matija Lah, Maribor, Glavni trg št. 5

Papirnati topili in vsakovrstni umetni ogenj kakor raketa fontane, žabe, itd se zopet dobe pri **ZINAUER & CO.**, Sr. Jakob v Slov. gor. 233

NOV PIANINO!
Straus-koncert-pianino, nov, kupljen leta 1918/19 se proda. Naslov v upravnistvu. 238

Dobri živalni stroji za krojače je po ceni na prodaj. Jožefa ulica 13, Maribor. 251

Vinogradsko posestvo pol ure od Konjice, gospodarska hiša, vinčarija, 8 orale vinograda, sadonosnik, travnik, gozd, skupaj 8 oralov v krasni legi, se takoj proda. Vprašanja na A. Prettner, trgovec, Konjice. 237

Miši, podgane, stenice, ščurki, in vsa golazen mora poginiti, ako uporabljate moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva, kot proti polskim mišim K 8, za podgane in miši K 8; za ščurke K 10; tinktura za stenice K 7; uničevalec moljev K 6; prašek proti mrčesom K 6; mazilo proti ušem pri ljudeh K 5. in K 10; mazilo za uši pri živini K 5. in K 10; prašek za uši vobleki in perila K 6; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničev. rastlin) K 8. Prašek proti mravljam K 6. — Pošilja po povzetju

M. Jünker, Petrinjska ul. 3., Zagreb 19.

Trgova. pri večem odjemu popust.

Agitirajte za Slovenski Gospodar.

AKO mate kaj za prodati?
K hočete kaj kupiti?
O iščete službo?
Inzerirajte v naših listih in uspeh je gotov!

Službe:

1 fant in 1 dekle se sprejmeta v uk pri Francu Šediv, krojaški mojster, Kaserngasse 4, Maribor. 247

Ogijarja iščem, kateri zna dobro oglje kuhati. Matej Bregant, Orehovas p. Slinica pri Mariboru. 246

Takoj sprejme mladenič, ki ima veselje do cerkoniške službe in je iste žs nekaj vsjez. Dobi prosto stanovanje s hrano. Mesečna plača po dogovoru. Zraven se lahko uči orglji. Prošnje sprema župni urad Sv. Duha-Loče. 276

Kateri kjučavničar ali kovač bi vzel v uk z vso oskrbo 16 let starega pridnega dečka, ki zna slovenski. Naslov: Perat Franc, južni kolodvor, Gradea. 283

Majer

isrujen v živinoreji, gozdarstvu in palništvu se sprejme pod jako ugodnimi pogoji takoj pri "Pešniški Zadrugi" v Limbušu za njene posestvo "Stara glakuta". Poslužniki se naj zglasijo pri koloskemu vodstvu v Limbušu. 270

Močan učenc se sprejme pri mizarju v Slovenski ulici št 38, Maribor. 281

Govorite povsod slovenski!

Sladna kava zaamka

"Vardar" izdelek I. jugosl. tovarne sladne kave Jovo Gigović, Nova Gradiška, Slovenija

v zavojih po 1/2, in 1/2 kg, v originalnih zabojih po 50 kg, netto 149

dobavlja po najnižji ceni, franko vsaka postaja od

JOVO GIGOVIC MARIBOR, Glavni trg 21.

Zaradi opustitve trgovine je na prodaj 60 zdravih

vinjskih sodov

od 1000 do 8500 litrov in razni sodi za prevažanje od 56 do 700 litrov vsebine pri tvrdki Josip Pallos, vinska trgovina v Celju. 222

Apno! iz Zagorja ravnokar došlo. — V zalogi tudi razni izdelki iz **Cementa**

C. PICKL, MARIBOR, Volksgartensstrasse 27. 241

Oglas odprave "Jadran" Maribor

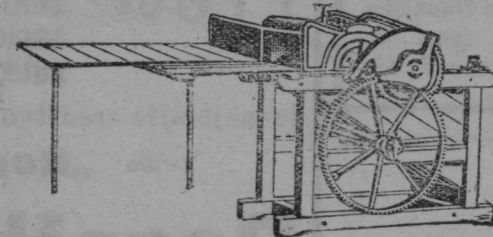
Sol cele ododa importna
vagone in eksportna tvrdka

Ferdo Sert, MARIBOR, Koroška cesta 21

Brzojavi: SERT, MARIBOR.

! POZOR !

Vsak previden posestnik, kmetovalec si pre-skrbi že pred rabe poljedelske stroje in orodje

Priporočam, dokler v zalogi k nakupu vitle s prenosom, najboljšje vrste mlatilnice, žitne čistilne mlina, trijerje ali žitne odbiračnike, sadne mlina, preše, reporezn., kosilne stroje, pluge, travniške brane, tehtnice, posebno pa izvrstno pocinkane brzoparinike v velikosti 50 do 160 litrov. Oskrbim stamoreznične nože. — Postrežba točna in solidna.

Ivan Hainy, Maribor

Aleksandrova cesta 45 naspr. glav. kolod.

Telefon 113

Trgovina

Telefon 113

tiskarne sv. Cirila

v Mariboru
Koroška cesta št. 5

priporoča papir in pisma za pisarne in trgovce; ovitni papir, zavitke, pisarniške in šolske potrebščine, rožne vence, podobice, zvezke itd. Na izbiro ima molitvenike v raznih vezavah kakor: Bogumila, Rajski glasovi, Duhovni zaklad, Marija varhinja nedolžnosti, Češčena Marija, Sv. Ura, Gospod usliši mojo molitev, Sv. Opravilo, Na Kalvarijo, Marija, Žalostna mati itd.

Cene zmerne

Postrežba točna

POHISTVO

Združene tovarne in delavnice pohištva v Mariboru
Grajski trg 3. 272

Sprejme naročila za vse mizarske oddelke.

Slovenci širite naše listel

Odvetnik dr. Janko Leščnik
naznanja, da je preselil svojo pisarno od 260
Sv. Lenarta v Slov. gor. v Rogatec na Glavni trg.

Dobro upeljana trgovina

z obuvali, z opremo in stroji, dobra postojanka
in lepi prostori se zaradi smrti proda.

F. Nerat, Koroška cesta 18, Maribor.

Specialist za ženske bolezni in porodništvo
Dr. Benjamin Ipavec

mногоletni asistent in operater Ljubljanske in Dunajske
univerzitetne ženske in porodniške klinike (prof. E.
Wertheim) ordinira 11-12, Maribor, Gosp. ulica št. 46.

OKLIC.

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Pri okrajnem sodišču v Slov. Bistrici je na predlog
dedičev dne 13. septembra 1917 umrlega Karla Savnek
in dne 28. decembra 1917 umrle Marije Savinek na pred-
log po javni dražbi nepremičnine vlož. št. 399, k. o.
Slovenska Bistrica s hišo št. 186 v Slov. Bistrici pritično
zidano, s svinjakom in drvarnico in njivami parcele št. 7.
258, 6. 0, 621, 632 in 623 in 632 brez pritklin

Tem nepremičninam se je ustanovila izključna cena
5019 k. 20 v. Dražba se bo vršila dne

8. aprila 1920

dopoldne ob 10. uri v prostorih okrajnega sodišča v Slov.
Bistrici v sobi št. 5.

Ponudbe pod izključno ceno se ne sprejmejo. Dražbeno
izkupilo (najvišji ponudek) je izročiti okrajnemu sodišču v
Slov. Bistrici pri dražbi, pozneje pa pri okr. sodišču na
Vranskem kot zapašinskemu sodišču glede prodajajočih za-
pisa.

Dražbene pogoje se zamore vpogledati pri okr. sodnji
v Slov. Bistrici, v sobi št. 8 in na dražbi pri dražbenem
komisarju.

Okr. sodišče v Slov. Bistrici, odd. I. dne 10. marca 1920.

Ponujamo za točno razpošiljanje samo v celih vagonih

98/99 % izvorno ameriško najboljšo kakovosti
modro galico (sivi kamen)

128/130 % izvorni ameriški in angleški
jedni natron (lužni kamen)

99/100 % sicilijsko

Žveplo — žvepleni prah — žveplene palčice
nadalje: kolemanze, kolofonij, galun, boreks 80%
ocetno kislino, parafin, angleško in italijanske
jedernato milo kakor kemične predmete ter
sirovine vsake vrste izključno iz prekmorskih
prvih rok.

„ORIENT“ kemična industrijska in
trgovska delniška družba.

CENTRALA: **DUNAJ I.**, Fleischmarkt 1.

Brzojavi: „Orindust“ Dunaj. Lastne podružnice:
TRST—GENOVA—BEROLIN—BUDIMPEŠTA.

Proti: Sladkorni bolezni,
bolezni jeter in ledvic,
oteklina želodca in čreves,
kroničnemu katarju želodca in čreves,
žolčnemu kamnu,
hemoroidom in bolezni mehurja,
putiki in debelosti,

je najboljšo sredstvo naravna zdravilna mineralna
voda „Rogaška Slatina“.

Rogaška Slatina

največje in najmodernejše zdravilišče v Jugo-
slaviji. — Hydroterapija, elektroterapija.

:: inhalatorij, gimnastika in zdravljenje ::

kopelji z ogljikovo kislino

solne, smrečne, parne, zračne, solne
kopelji in kopelji z vročim zrakom.

Vojaška godba (42 mož, med istimi
absolvirani konservatoristi). Za vsakovrstne
zabave je skrbjeno, kakor v največjih sve-
tovnih zdraviliščih. (Umetniški koncerti,
tombole, plesni venčki, gledališke predstave,
kino, izleti itd.)

Sezija od 1. maja do 15. oktobra.

Ravnateljstvo.

Zopet

ogromno pošiljatev manufakture
naravnost iz inozemstva je prejela
tvrtka R. Stermecki v Celju in
sicer volne, cefirja, tiskanine, eta-
mina, batista za ženske obleke,
suknja kamgarna in hlačevine za
moške obleke, belega in pisanega
platna za perilo, klota, cvilha, rob-
cev, svile in še mnogo raznega
drugega blage, katero se prodaja
zaradi nakupa v velikanskih mno-
žinah po čudovito nizkih cenah.
Razen tega vedno velika zaloga
lastnega izdelka srajc, predpasni-

kov, bluz, kril, ženskih, moških fantovskih oblek po se-
ko nizkih cenah. Čevlji, ženski, moški in otroški vedno v
velikanski zbir, pristno ročno delo od lastnih čevljarjev.
Ilustrovani cenik zastoj! Na debelo samo v I. nadst.

Veletrgovina R. Stermecki, Celje št. 300, Slov.

VABILO k rednemu občnemu zboru
hranilnice in posojilnice v Petrovčah,

ki se vrši v nedelje dne 28. marca
1920 ob 9 uri dopoldne v uradnem
prostoru zadruga.

DNEVNI RED:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obč. zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Poročilo o izvršeni reviziji.
4. Potrjenje računskega zaključka za l. 1919.
5. Prememba pravil.
6. Volitev načelstva in nadzorstva.
7. Predlogi in nasveti.

Ako bi ob določeni uri ne bilo zadostno število članov,
vrši se pol ure pozneje z istim dnevnim redom drugi občni
zbor ki je glasom brezpogojno pravil sklepčen.

ODBOR.

Les kakor hlode, trame, deske,
jamski les, drva in stoječe
gozdove za posekati kupi in
plača po najvišjih dnevnih cenah
REGOVČ & COMP., LJUBLJANA.
Kolodvorska ulica št. 31.

Slovenci širite naše liste!

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU.

----- Telefon št. 113 -----

KOROŠKA CESTA ST. 5

priporoča raznovrstne tiskovine za žup-
nijske, občinske, šolske in posojilniške
urade, vizitnice, lepake, letake, vabila,
račune, zavitke, poročne kartice - sploh
vse v tiskarsko obrt spadajočo delo.

----- Telefon št. 113 -----

CENE ZMERNE!!!!

POSTREŽBA TOČNA!